ԺԲ. ՏԱՐԻ 3544 (Ն. Տ.) 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1895 5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1895 1 ՐԷՃԷՊ 1313 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزته‌سی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան	արծաթ	200
» »	Վեցամսեայ	»	»	75
» »	Եռամսեայ	»	»	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք		56
» »	Վեցամսեայ	»		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միշտ		Ղրուշ		50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հետեւեալ տան ազդագրական [illegible] տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ՃԱՆԲՈՒՆ ՎՐԱՅ

Այո՛, ճանբուն վրայ, և ամենէն բանուկ կեդրոնը, Բարաքէօյ, ականատես եղայ շատ բնական երեւոյթով կատարուող դէպքի մը, որ բոլորովին անբնական էր։ Պարզ, աննշմարելի, ոչ իսկ դէպք կոչուելու արժանի, որ սակայն չեմ գիտեր ինչո՛ւ իր վրայ սեւեռեց ուշադրութիւնս և երկու երեք օր ետքը, իր վրայ կը դարձունէ գրիչս։

Ազապ-Գաբուի կողմէն կուգար, մեռելակիր կառք մը, երկրորդ կամ երրորդ աստիճանի,—վասն զի մեռելներն ալ իրենց դասակարգութիւնն ունին, մեռելակառքին հաստատուելէն ի վեր,—և կ'երթար դէպի Ղալաթիոյ եկեղեցին, դիմացի կողմէն կամ Նաւակէն ննջեցեալ մը փոխադրելով։ Մինչև հոս անսովոր բան մը չկար. կառապանն իր ձիերը կը վարուէր հանդարտօրէն, տէրտէրն՝ անոր քովն, ֆոէտոնին խորը նստած էր, ալեխառն մօրուքով ու անծանօթ դէմքով քահանայ մը. և մեռելն, իր դագաղով, կը տատանէր Թաւալուն սնտուկին մէջ որ կցուած է կառքին։ Յանկարծ կանգ առին փողոցի մը անկիւնը... շաքարավաճառի մը խանութին առջեւ. ու քահանան՝ մարդու մը անտարբերութեամբ որ տօնախմբութեան կ'երթայ կամ հարսնիքէ կը դառնայ՝ կէս կամ մէկ քաշ շաքար առաջարկեց իր բարձրաւանդակէն, սակարկեց, դրամը վճարեց, համը նայեցաւ, ու թուղթէ ծրարը քովիկը դնելով, հրամայեց կառապանին որ ճանբան շարունակէ։

Խառն տարրերէ, մեծ մասով օտար, բազմութեան մէջտեղ որ կը վխտար այնտեղ, այս տեսարանը ո՛ր աստիճան նշմարելի եղաւ. բայց մենք, երեք բարեկամներ, երեքս ալ հայ, որ այդ անկիւնը կեցած կը խօսակցէինք, տարօրինակ տպաւորութիւն մը կրեցինք որուն մէջ մեծագոյն բաժինն ունէին տհաճութիւն և արգահատանք։

Այն բոլոր գանգատներուն վրայ որոնք պարբերաբար կը լսուին ու կը գրըւին, յուղարկաւորութեանց պահուն պատահած միջադէպերու առթիւ — դաւազանի խնդիր, փորուրարի վէճ, երգեցողութեան անկանոնութիւն, դըրամի կռիւ,—«շաքարասիրութեան» այս օրինակը նորութիւն մը կ'աւելցունէր, տեսակին մէջ աննման։ Գիւտ մը զոր առեղծելը դժուար պիտի ըլլար ամենէն բեղմնաւոր մտքին համար իսկ, եթէ ուզէր բարքերու պատկեր մը գծել կամ վէպի մէջ խաղում մը նկարագրել։

Դժբաղդաբար, իրականութիւնը կընծայէր այդ պատկերը, գռեհիկ շրջանակի մը մէջ։ Եւ ասոր համար կը պատմեմ, առանց ծաղրանքի ու նաեւ առանց նողկանքի, հասարակ դէպքի մը պէս, ինչպէս որ տեղի ունեցաւ։

Ո՞վ էր այդ տէրտէրը և ո՞վ էր իր հոգեւոր հովանիին տակ առաջնորդած մեռելը, հետաքրքիր չեղանք գիտնալու։ Կրնար կարծուիլ թէ կրօնական ժողովին ուշադրութեան ներկայացնողի լուրջ հովեր կ'առնինք. այդչափ առաջ երթալու պէտք չկայ. ո՛չ ալ գայթակղութեան պէս խոշոր բառեր արտասանելու։ Պարզ դիտողութիւն մը միայն, անցողակի։

—Քահանային անհատականութենէն վեր՝ քահանայութեան պատիւը կար այդ արարքին մէջ, և դագաղի մը վրայէն պատկառանքին դէմ մեղանչում մը, ո՛վ ալ ըլլայ ննջեցեալն ու տէրտէրը։

Կ'արժէ որ մեր հոգեւորականութիւնը մտածէ ասոնց վրայ։

Եւրոպային և յոյնը սովորութիւն ունին գլխարկնին հանելու կամ խեխեւ մը շարժելու, երբ յուղարկաւորութիւն մը կամ մեռելակառք մը կ'անցնի իրենց մօտէն. ինչպէ՞ս պիտի ապշէին, տեսնելով յանկարծ կրօնի պաշտօնեան՝ խաչը կուրծքին՝ որ դագաղին ու կառքին ընթացքը կը կասեցունէ, փողոցին մէջտեղ, քաղցրաւէր ախորժակի մը գոհացում տալու կամ իրիկունը իր զաւակներուն ընծայ մը տանելու համար, իբր թէ առիթը պակսէր ուրիշ ատեն կամ այնքա՛ն հազուադիւտ բան մը ըլլար շաքարը. Ամերիկացի ու եւրոպացի զբօսաշրջիկները որոնք արագ արագ շուկան կը շրջին, հաշուած ժամերով, նուազ աճապարանք կը ցուցունեն տեղական ապրանք մը գնելու կամ արեւելեան համադամ մը ճաշակելու մէջ։

Կ'ըմբռնենք թէ քահանայ մը, յիսունէն վաթսուն տարեկան, ինչպէս էր մեր տեսածը, հարիւրաւոր մեռելներ թաղած ըլլալով իր ձեռնադրութենէն ի վեր, այլ եւս զգալու և յուզուելու տրամադրութիւնը կորսնցունէ այն գերագոյն վայրկեաններուն երբ ուրիշներ կուլան. իրեն համար, մեռելական աղօթքը, թաղման կարգը, իր պաշտօնին արարողական բաժինն է զոր կատարելու համար սիրտը քրքրելու պէտք չունի. Բայց այդ պարտականութիւնն իրեն անբաժան նկատումներ ունի զորս յարգել գիտնալու է։ Յուղարկաւորներու Թափօրի մը մէջ քանի՛ հոգի կայ որ ճշմարիտ սուգով մը համակուի. մեծագոյն մասը յարգանքի պարտականութիւն մը կատարելու համար գացած են. և սակայն կը գիտնան պարագային յարմար կեցուածք, քալուածք ու շարժուածք ունենալ. ասոնք աշխարհականներն են, որ դագաղին կը հետեւին. իսկ քահանա՞ն որ դագաղին կ'առաջնորդէ...

Յ.

ԵՐԵՔ ՆՈՐԱԾԻՆՆԵՐՈՒՆ Ի ՆՊԱՍՏ

Բերայէն՝ բարեգութ Տիկին մը ղրկած է մեզ 100 ղրշ. երեք նորածիններուն ի նպաստ, և կանացի հանդերձեղէններ՝ շրջազգեստ և այլն, անոնց մօրը համար։ Նոյնպէս ղրկած են՝ 20 ղրշ. տիկին Մարիամ Զրաքեան և 20 ղրշ. Մ. Ա. էֆ.։

Այս կերպով, Նոյեմբեր 27 էն մինչեւ այսօր Արեւելքի խմբագրատունը հասած նպաստներուն գումարը կը հասնի 312 (երեք հարիւր տասներկու) ղրուշի, որ ամբողջովին յանձնուած է երեք նորածիններուն հօրը, երկու օրօրոցի ու հանդերձեղէնի երկու ծրարներու հետ մէկտեղ։

Երրորդ օրօրոցի մը կը սպասուի միշտ։

Դրամական կամ այլ նորագոյն նուիրատուութիւններ շնորհակալութեամբ պիտի ընդունուին այդ կարեկցութեան կարօտ պանդուխտ ընտանիքին կողմէ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻ

Գիտութեանց Ակադեմին Ալպերդօ-Լէվի մրցանակը նուիրեր է գերմանացի Տոքթ. Պէհրինկին և ֆրանսացի Տոքթ. Ռուին (դեր-տնօրէն Բասդէօռեան հաստատութեան) կեղծմաշկին դարմանման համար իրենց կատարած Թանկագին աշխատութիւններուն ի վարձ։ Այդ մրցանակը, 50,000 ֆրանքի գումար մը, հաստատուած էր կեղծմաշկին դեղը գտնողին ընծայելու նպատակով։ Նուիրատուները կը տրամադրէին թէ կրնար բաժնուիլ նաեւ մէկէ աւելի գիտնականներու միջեւ որոնք միեւնոյն ժամանակ գտած ըլլան մանկութեան փրկարար այս դարմանը։ Հետեւաբար, Տոքթ. Պէհրինկ և Ռու արժանի կը հանդիսանան այս մրցանակին, ստանալով իւրաքանչիւրը 25,000ական ֆրանք։

* * *

Ալեքսանդր Տիւմա Որդիի մահուամբ՝ չորս աթոռներ բաց կը մնան Ֆրանսական Ակադեմիին մէջ։ Առաջին երեքն են Լէսէփսի, Քամիլ Տուսէի և Բասդէօռի յաջորդութիւնները։ Ակադեմականներէն ոմանք սովորութիւն ունին իրենց կենդանութեան ժամանակ նշանակել իրենց յաջորդը, որ սովորաբար կընտրուի։ Այսպէս, Վիքթոր Տիւրիւ յանձնարարած էր Ժիւլ Լըմէդրը և Թէն՝ Է. Սօրէլը որոնք ընտրուեցան։ Տիւմա Որդին այս տեսակ փափաք մը յայտնած չէր մեռնելէ առաջ, բայց հաւանական կը կարծուի որ իր սիրած ու յարգած մէկ գրագէտը, Անաթոլ Ֆրանս, տաղանդաւոր վիպասանն ու քննադատը, ժառանգէ իր ակադեմական աթոռը։

Միւս հաւանական ընտրելիներն են, Բասդէօռի տեղ Պ. Պէրթըլօ (Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը) որուն ընտրութեան այժ կուտայ Պ. Ժօզէֆ Պէրթրան, ուզելով որ գիտնականին գիտնական մը յաջորդէ գրական կաճառին մէջ։ Լէսէփսի տեղ՝ Պ. Ֆրանսիզ Շարմ, զոր կը պաշտպանէ Ժիւլ Սիմոն և Քամիլ Տուսէի տեղ Պ. Ֆէրտինան Ֆապր, որ արդէն իսկ տասնըհինգ քուէ ստացած էր Բիեռ Լօթիի ընտրութեան ժամանակ, անոր դէմ մրցակից ներկայանալով։

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐ

ՊԱՐԶ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Հազիւ հասուկ մարդու մը բարձրութիւն ունէր ձեղունը, ուսկից աղօտ լամպար մը գորշ չիկորակ լոյս մը կը ցօղէր կապելոյթին մէջ։ Գետինը հող էր, խորտուբորտ. տեղ տեղ ցեխոտ՝ գինիներու Թափած շիթերէն. երեք չորս փայտէ ցածուկ սեղաններ՝ անհաւասար ոտքերով, աղտոտ, խափխփուքի խոնաւ արատներով, որոնց նստողին սիրտը կը խառնեցնեն։ Մէկ անկիւնը, հեռուն, կարճ ամպիոնի պէս տեղ մը, որուն ետին, մէջը, գլուխ մը կ'երեւայ՝ թաւոտ ճերմկոտիկ մազերով որոնց տժգունափայլ երկու աչքեր կը շրջանակեն [illegible]. երկու ձեռքեր, վտիտ չոփչոր, միշտ կը շարժէին գործասեղանին վրայ, գաւաթներու և փոքր ամաններու գաղիր խառնափնթորութեան մը մէջ։ Անոր առջեւ երկու երեք մարդիկ, լայն շուխայէ տափատներ հագած, խոնջ ու տրտմագին երեւոյթով, կեցած են գլխահակ, ու կը խմեն։ Հանդիմացի անկիւնը, փայտէ սեղանի մը շուրջ ուրիշներ, նոյն կերպարանքով, կը ծխեն խորունկ շունչերով, խօսքեր մըթմըթալով իրարու որոնք կը լրանան գլխի դժկամակ օրօրումներով ու ձեռքի բիրտ շարժումներով։

Զինտոններուն գինետունն է այս։

Հետաքրքրութիւնս, յաղթելով յարաճուն զզուանքի մը, մղեց զիս ներս մտնել այդ տխրատեսիլ կապելայէն, ուր թանձրացած հառաչներ կը լսես ու շողացող աչքեր միայն կը տեսնես՝ համապարփակ ստուերոտութեան մէջ։

Ծովի վրայ Թափառող այս դասակարգը գիշերէ գիշեր հոն կը քաշկռտէ կը տանի իր մարմնին բոլոր խոնջէնքը ու սրտին գեղուն դառնութիւնը։ Բարերար օղին երկու ժամ ետքը դուրս կը հանէ զանոնք՝ սփոփուած ու հեշտին անձնամոռացումով մը համակուած։

Անկիւն մը առանձին մարդ մը նստած էր, խորունկ մտածումի մէջ խղդուած։ Պայքարալից կեանք մը փորփրած էր անոր դիմագծերը որոնք ժամանակէն առաջ ստացած էին ծերութեան դրոշմը։ Իրեն մօտեցայ ու բարեւեցի. ծանօթ էր. ստիպեց զիս որ քովը նստիմ. անկարելի էր հակառակիլ, մանաւանդ որ տիպն ինքնատիպ էր ու դիտուելու արժանի։ Անմիջապէս հասկցայ որ այդ մարդ Աստուծմէ կը փնտռէր մէկը որուն կարենար յայտնել իր մտածումներն ու ցաւերը, և սփոփանք մը գտնել։

Օղին իր ամբողջ շոգիացումով պարփակած էր զայն. ու գրեթէ ինքն իրեն խօսելու պէս, տեսակ մը ներքնահայեցութեամբ, պատմեց ինծի իր անցեալ կեանքի մէկ դրուագը, զոր երկիւղած ուշադրութեամբ մը մտիկ ըրի, պատմողին եռանդուն և սրտաշեղ շեշտէն յուզուած։ Այս դրուագ իր միտքը կուգար այժմ, այդ օրը կրած անհաւելի վիշտի մը պատճառաւ։

* *

Ճիշդ քսան տարի առաջ խօսակիցս ճարտար երկաթագործ էր. տարիքի առոյգութեանը մէջ տակաւին, ձեռքին մէջ իբրեւ խաղալիկ կը շարժէր աճապին տափանը, կը ծռէր, կը ձեւէր, կը կռէր. կատարեալ արհեստագործի տիպար էր, կապրեցնէր իր ընտանիքը մինչեւ իսկ բաւական բարեկեցիկ կերպով։

Օրին մէկը ուրիշ բախտ մը եկաւ յանկարծ իր դէմը. ճարտարագործական բաւական կարեւոր ձեռնարկի մը համար, զոր նորեկ ֆրանսացիներ ստանձնած էին գլուխ հանել. մեր երկաթագործը, իբրեւ վարպետ, կանչուեցաւ և կարեւոր օրավարձով մը գործին գլուխը դրուեցաւ։

Այն ֆրանսացին, որուն քով կաշխատէր, ընտանիքով եկած էր Պոլիս։ Երկաթագործը իր աշխատութեամբն ու աշխուժութեամբը այն աստիճան ինքզինքը սիրցուց ֆրանսացիին ու անոր կնոջը, որ այս վերջինը իր պաշտպանուհին եղաւ. ալ իրենց տունին մարդն էր ան, ամեն բան անոր կը վստահուէր։ Գործը հոն եկաւ հասաւ որ ֆրանսացի ընտանիքը ա՛լ կատարելապէս վստահ եղաւ թէ այդ բարի արհեստաւորը կատարելապէս հաւատարիմ է, ու օրին մէկն ալ [illegible] հանեց անոր տուաւ գինիի մթերանոցի մը բանալին, ըսելով թէ անկից ետքը անոր պահպանութիւնն իրեն յանձնուած է, ու ամեն օր կրնայ երկու օխայ գինի առնել մառանէն ու խմել։ Արհեստաւորը, վստահութեան այս սրտաշարժ ցոյցին հանդէպ՝ խայտաց ուրախութենէն։ Բանալին առաւ ու գլխիվայր նետուեցաւ գինիներու մառանին մէջ. ի՜նչ առատութիւն, Աստուած իմ, ամեն տեսակները, գերագոյնն ու հասարակը, սեւն ու ճերմակը. գինիի սիրահարի պէսպիսութիւն մը վերջապէս։

Ու խմեց, կուշտուկուռ։

Երկաթագործը, գրեթէ տան մտերիմը, գիտէր ամեն գաղտնիք, գիտէր օրինակի համար թէ տիկինը թէեւ տասներեք տարիէ ի վեր ամուսնացած, զաւակ չէր ունեցեր, և ունենալու ալ յոյս չկար բնաւ. ամուսնական այդ անզաւակ կեանքը մեծ ցաւ էր բարեսիրտ Ֆրանսուհիին. դեղ դարման չէր մնացած ըրած էին այդ անզոր սոսկալի ամլութիւնն անցունելու համար. անօգուտ։

Ու երբեմն իր ցաւին սաստկութեանը մէջ, միամիտ Ֆրանսուհին, մոռնալով թէ դիմացինն օտար մըն է ու էրիկ մարդ, իր այդ դժբախտութիւնը կը յայտնէր արտասուալից, չքաշուելով, ու դարման մը կը խնդրէր միամիտ արհեստաւորէն որ, շիտակին խօսելու համար, սրտանց ցաւ կը զգար բարի կնոջը այդ անհասկնալի փորձանքին վրայ. անհասկնալի անոր համար մանաւանդ վասն զի իր կինը մինչեւ այն ատեն չորս զաւակ բերած էր աշխարհք։

Օր մը երկաթագործին վարկը կ'աւելնար տան մէջ ու հետզհետէ աւելի կը վայելէր գինին, երբ անակնկալ դէպք մը եկաւ տակնուվրայ ընել հէգ արհեստաւորին խաղաղիկ կեանքը։

Օր մը Ֆրանսացին որ իր մէկ բնաւորութեանը հետ զայրոյթի սոսկալի վայրկեաններ ունէր ու փոքր պակասութեան մը համար բնաւ ներողամիտ չէր գտնուէր, օր մը յանկարծ գնաց առաւ մառանին բանալիքը երկաթագործին քովէն ու գինիներուն [illegible] մտաւ. ի՜նչ տեսնայ, բոլորն ալ կէսուկէս պարպուած էին. օ՜հ, հո՛ն էր և կատաղութիւն. վստահութեան աններելի դաւաճանում մը կար հոս. կանչեց իսկոյն երկաթագործը և ցուցուց. մարդը խոշոր խոշոր բացաւ աչքերը, տեսածին չուզելով հաւատալ. անհնարին բան էր, արդեօք սատանանե՞րը... ուրացաւ, երդում ըրաւ՝ ինքզինքն արդարացնելու համար. ի զո՜ւր։ Անխնայ ճամբուեցաւ. խեղճ մարդը, որ անշուշտ անպարտ էր, գլխիկոր հեռացաւ այդ տունէն ուր այնքան յարգ ու վստահութիւն ու վարձատրութիւն ալ վայելած էր։

Իր վիճակին նախանձորդներ՝ ու և է միջոցով մը՝ գինիին տակառները յաջողած էին պարպել՝ վանել տալու համար զինք. հասած էին իրենց նպատակին։

Պէտք է ըսել սակայն թէ՝ հակառակ իրողութեան՝ ֆրանսուհին չէր հաւատացած արհեստաւորին խաբեբայութեանը ու փորձած էր համոզել իր ամուսինը որ չճամբէ զայն։

. . .

Ամիս մը անցած էր։ Գիշեր մը երկաթագործին կինը յանկարծ տղաբերքի ցաւերով կը սկսի չարչարուիլ. ամուսինը չորս զաւակներուն հետ մէս մինակ, զուրկ դրամական ամեն միջոցէ, ամեն վայրկեան կը հետեւէր իր կնոջ վիճակին ծանրանալուն։ Ֆրանսացիին կողմէ ճամբուելէն յետոյ անգործ մնացած էր, ու հազիւ օրապահիկը կը ճարէր։ Ու նոր մանուկ մը եւս աշխարհք պիտի գար։ Հէք արհեստաւորը չէր գիտեր ի՞նչ պիտի ընէր. շուարած մնացած էր. դրամ չունէր որ բժիշկ մը կամ դայեակ մը կանչէր։ Ու կինը, բազմոցին վրայ կծկուած, սրտաճմլիկ կերպով կը տքար։

Ո՞ւր դիմէր. ո՞վ իրեն դրամ կուտար։

Յուսահատութիւնը վճռական բաներ ընել կուտայ մարդուս։

Արհեստաւորը դուրս ցատկեց տունէն ու գիշերուան մութին մէջէն սկսաւ վազել. շուտով Ֆրանսացիին տան առջեւը առաւ. զարկաւ դուռն առանց վարանելու, ու ներս նետուեցաւ, վեր վազեց սանդուխներէն և հրելով սրահին դուռը ներս մտաւ։

Ֆրանսացին ու կինը կը ճաշէին [illegible] սեղանի մը առջեւ։ Յուսահատ հայրը անմիջապէս գնաց կնոջ ոտքը ինկաւ, յայտնելով թէ իր կինը զաւակ պիտի բերէ ու ինք ստակ չունէր բժիշկ բերելու։

Այս միջոցին սակայն, Ֆրանսուհիին ամուսինը տեսնելով այդ մարդը, որ իր վստահութիւնը չարաչար գործածեր էր՝ ամբողջ արիւնը գլուխը ցատկեց և ոտքի ելլալով պոռաց սրտագին.

—Կորի՛ր, անզգամ։

Բայց Ֆրանսուհին կեցունելով իր էրկանը Թափը, հանդիսաւոր ձայնով մը ըսաւ.

—Մի՛ վռնտեր այս մարդը, որուն կինը զաւակ մը պիտի ծնի. գիտցիր որ եօթը ամսէն ես ալ այդ խեղճ մօր վիճակակից եմ, վասն զի մա՛յր պիտի ըլլամ։

Ֆրանսացին տարի եկած էր՝ ապշահար, խոլ ուրախութեան ցոլք մը աչքերուն մէջ. տարի եկած էր նաև երկաթագործը՝ այս յայտնութենէն ինքն ալ ուրախ. և կինը, որ տասներեք տարուան ամլութենէ մը ետք, կ'աւետէր այժմ այդ լուրը, անձնա փոփոխում մը կ'արտափայլէր իր դէմքէն։ Երկուքն ալ մունջ էին։

Բուռն շարժումով մը Ֆրանսացին ձեռքը գրպանը խոթեց և ափ մը դրամ, ոսկիով ու արծաթով խառն, դրաւ շուարած երկաթագործին ձեռքը որ մինչեւ գետին խոնարհելով դուրս Թռաւ՝ իր ծնելիք զաւկին օգնութեան հասնելու։

* * *

Երկաթագործը լռեց. ձայնը գրեթէ նուաղած էր. ձեղունին լամպարն աւելի մթնցած էր հիմակ ու գինեմոլները կամ կը մրափէին կամ կը մռլտային նստարաններուն վրայ, օղիի ծանրութեանը տակ ճնշուած։

—Եւ այն գիշերը ծնած տղաս է որ այսօր Թաղեցի, ըսաւ երկաթագործը ձայնի յետին նուաղումով մը, աչքերն արցունքներով ուռած։

ԵՐՈՒԱՆԴ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ լոյսին հնարուելէն ի վեր հրապարակախօսներ և երգիչներ իրենց ձայները լաւագոյն վիճակի մէջ կրնան պահել։ Անոնց հարիւրին յիսունէն աւելին աղէկ ձայն ունին։ Չեն քրտնիր կամ չափազանց տաքնար, և իրենց ձայնը չխռպոտիր երգելու ժամանակ կամ դերասանութիւն ընելու ատեն։ Մթնոլորտը աւելի աղէկ է և ամբողջ շէնքը միօրինակ աստիճան ունենալով՝ պաղ առնելու վտանգը շատ պակսած է։ Կը հաւաստուի թէ անոնց ձայները այնքան չեն վնասուիր որքան կը վնասուէին կազով լուսաւորուած սրահներու մէջ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (20)

ՊԻԵՌ ՏԷԼՔՈՒՌ

ԴԱՏԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ

Առտու մը, Պ. Լըպէլ լուր ղրկեց Պուվառին որ անմիջապէս իր խուցը գայ։ Օտարական մը կար ոստիկանութեան պետին քով։

—Սիրելի Պուվառ, Միրօմէնիլ փողոցի ձեր գիւտը նախախնամական է, և իրաւունք ունէինք ամենամեծ կարեւորութիւն ընծայելու անոր... Աւասիկ պարոնն, Արիբօններու քլիւպին մէկ անդամը. շատ ծանր յայտարարութիւն մը եկած է ընել։

Պուվառ խոնարհեցաւ։

—Պ. Տիւպուա, շարունակեց ոստիկանութեան պետը, ներկայ էր Ֆիրուզօլ կոմսին և քլիւպին անդամներէն մէկուն միջեւ եղած խաղին։ Ինքն ալ առաջ խաղացած էր այն անձին հետ որ մեր հետազօտութեան առարկայ է, և բաւական մեծ գումար մը շահած էր անկից։

Այդ երիտասարդը շատ զգածուած կ'երեւէր այդ կորուստէն և արտասովոր հետաքրքրութեամբ խաղին կը հետեւէր։ Պ. Տիւպուա հիմա կը յիշէ թէ Պ. Մաքսիմ շատ ջղագրգիռ էր. ակամայ շարժումներ կ'ընէր և կը սարսռար դիտելով նորմանտացի կալուածատէրին շահը։

Արդ, շատ կարեւոր կէտ մը կայ զոր չէինք գիտեր. աւասիկ։ Ֆիրուզօլ կոմսին, այն պահուն երբ ամենէն աւելի բախտաւոր էր, յայտարարեր է թէ ժամը տասնըմէկին անպատճառ պիտի մեկնէր. բոլոր խաղացողները լսեր են, Մաքսիմ նմանապէս։

Այդ պահուն երիտասարդը ժամացոյցն հաներ է Պ. Տիւպուաի դիմացը, ժամը 11ը քառորդ կ'անցնէր։ Մէկէնմէկ ժամադրութիւն մը պատրուակեր ու մեկներ է։ Մենք գիտենք թէ այս մեկնումէն առնուազն ժամ մը ետքը միայն մարդ դուրս ելեր է անկից։

—Բայց այս յայտարարութիւն շատ ծանր է, ըսաւ Պուվառ։

—Անշուշտ, հիմակ իրաւունք ունինք ենթադրելու այն տեղեկութեան համեմատ զոր քաղեցիր Մաքսիմի դրամական վիճակին վրայ, թէ Ֆիրուզօլ կոմսէն քառորդ ժամ առաջ մեկնելուն պատճառն այն էր որ կուզէր այս վերջինոյն սպասել անոր շահած կարեւոր գումարը կողոպտել փորձելու համար։

—Ա՛յս իմ կարծիքս է, ըսաւ Պ. Տիւպուա. այս տեղեկութիւնները քանի մը օր ուշ հաղորդելուս պատճառն այն է որ այդ գիշերուան յիշատակներս շուտով միտքս չէին եկած։

—Պէտք է որ գիտնանք թէ իր մեկնումէն անմիջապէս ետքն ի՛նչ ըրաւ այն զոր մարդասպանը կ'ենթադրենք, աւելցուց Պուվառ, վասնզի անշուշտ ինքզինքն ապահոված է ուրիշ տեղ մը գտնուելով։

—Իսկ ես պիտի երթամ հարցաքննիչ դատաւորին հաղորդել Պ. Տիւպուաի յայտարարութիւնը։

Նոյն վայրկեանին Մաքսիմ իր Միրօմէնիլ փողոցի բնակարանը կ'ընդունէր Ալիսի մէկ նամակը։

Մանկամարդ աղջիկը կը ծանուցանէր թէ երեկոյթ չպիտի տեղի ունենար։ Երիտասարդն իր նշանածին նամակը կրկին և կրկին կարդալէ յետոյ, նետեց զայն շըմինէին մէջ։ Մեծ զոհողութիւն մ'էր որ կ'ընէր, բայց Ալիսին տուած մէկ երդումը կը կատարէր, այսինքն իրեն ուղղուած ամեն նամակ իսկոյն այրել։

Այս պայմանով միայն օրիորդ տը Լօնբրէ հաւանած էր Թղթակցիլ իր սիրեցեալին հետ, և Մաքսիմ շատ պարկեշտ էր՝ խոստմնազանց ըլլալու համար։

Իր Թղթակցութեան վրայ երջանիկ սակայն, գեղանի Մարիոնի զաւակն որ երկու օրէ ի վեր չէր տեսած իր մայրն, և իր երեսին կը զարնէր այս անտարբերութիւնն անոր նկատմամբ որ մեծցուցած էր զինք, որոշեց այդ օրն երթալ անցունել Պաթինեօլի փոքր տան մէջ։

Տիկին Մարիոն բնաւ չէր կշտամբէր զաւակը, կը տառապէր անոր երկարատեւ բացակայութիւններէն, բայց բնաւ չէր տրտնջար։ Մաքսիմ ընդունեց այն բարի ժպտով զոր միշտ շուրթերուն վրայ ունէր երբ զաւկին նայէր։ Բայց այդ օրը Նինա սովորականէն աւելի լուրջ էր. մայրական համբոյրէն յետոյ բռնեց Մաքսիմի ձեռքէն, իր սենեակը տարաւ և առանց յառաջաբանի, ըսաւ անոր.

—Մինչեւ այսօր խաբեցի քեզ, հայրդ կ'ապրի։

. . . .

Յաջորդ առաւօտ ձերբակալման հրամանագիր մը ելած էր Մաքսիմի դէմ զոր երկու ժամ ետքը կը ձերբակալէին Միրօմէնիլ փողոցի տան մէջ։ Երիտասարդը կեդրոնական բանտ նետուեցաւ։

ԳԼՈՒԽ Ե.

ՊՕՆԷՕԼ ՄԱՐՔԻԶԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆԸ

Այն գիշերն, Արիբօններու ակումբին մէջ յուզում տիրեց. կը խօսէին Մաքսիմի ձերբակալման վրայ, և պէտք է ըսենք թէ ոչ ոք արտասովոր կը գտնէր զայն։ Պ. Տիւպուա խմբակէ խմբակ կը պտըտէր, բացատրելով իր միջամտութիւնը գործին մէջ, և յաղթական գտնելով իր մասնակցութիւնն հարցաքննութեան։ Ամեն ոք ուշադրութեամբ մտիկ կ'ընէր զայն և շատ ճիշդ կը գտնէր անոր դիտողութիւնները։

—Բայց, կ'ըսէին, Պօնէօյլը մեզի ներկայացուց զայն։

—Ո՞ւրկէ գտաւ, հարցուց ուրիշ մը։

—Յայտնի չէ, աւելցուց երրորդ մը։

—Պօնէօյլի յանձնարարութիւնը բաւական կ'երեւար մեզ։

—Անշուշտ։

—Այնքան դիւրաւ կը խաբուի մարդ։

—Մանաւանդ երբ արտաքին երեւոյթները իր դէմ ըլլան։

—Իրաւ է, շատ աղէկ երեւոյթ ունէր այդ երիտասարդը։

Այս միջոցին Պօնէօյլ մարքիզը ներս կը մտնէր սրահներէն։

—Լուրը գիտէ՞ք, հարցուցին ամեն կողմէ։

—Ո՞ր լուրը։

—Ի՞նչ, չէ՞ք գիտեր։

—Ամենեւին։ Ի՞նչ կայ ուրեմն։

—Չէ՞ք գիտեր որ Մաքսիմ ձերբակալուեցաւ։

—Ձերբակալուեցա՛ւ։

—Բայց այո, ըսաւ Տիւպուա, Ֆիրուզօլ կոմսին գործին համար։

—Բայց խենդ էք, պատասխանեց Պօնէօյլ սարսռալով Թեթեւակի։

—Բայց այո, ձերբակալուեցա՛ւ, քանի մը ժամ կայ։

—Այդ ձերբակալման և Ֆիրուզօլ կոմսին գործին միջեւ ի՞նչ առնչութիւն կայ։

—Ուղղակի առնչութիւն. ձեր Մաքսիմ բարեկամն ամբաստանուած է իբրեւ սպանիչ կոմսին։

Պօնէօյլ նորէն սարսռաց։

—Կարելի է, ըսաւ ուժգնութեամբ։

—Այդպէս է սակայն։

—Բայց ո՞ւր և ի՞նչպէս կուզէք որ Մաքսիմ գործած ըլլայ այդ սպանութիւնը։

—Չենք գիտեր. խնդիրն այն է որ ամբաստանուած է և իր վրայ ծանրացող սպանութիւնները շատ կարեւոր են։

—Կը սոսկացնէք զիս, և կ'ըսէք թէ ձերբակալուա՛ծ է։

—Այո, այս պահուս ոստիկանութեան կեդրոնական բանտն է։

—Լաւ, վաղը պիտի նայիմ ընելիքս։

Խօսակցութիւնն երկար ատեն շարունակեցաւ այս նիւթին վրայ։

Մարքիզը շատ ցաւած կ'երեւէր Մաքսիմին գլխուն եկած այդ անակնկալ դէպքէն։ Հաստատելով հանդերձ թէ իր բարեկամ չէր կրնար յանցաւոր ըլլալ, կը մտածէր թէ առանց լուրջ պատճառներու անկարելի էր ձերբակալել զայն։

Ուստի ոչ ոք զարմացաւ Պօնէօյլի ցուցուցած շփոթութեանց վրայ խաղին մէջ։ Շատ բնական կը գտնէին այն յուզումը զոր կը զգար այդքան անակնկալ լուրէ մը։

Արդարեւ Շառլ հետաքրքիր էր և յուզուած և շատ մտացիր կերպով կը խաղար։ Այն գիշերը քիչ կեցաւ ակումբին մէջ և առաջին մեկնողներէն եղաւ։ Իր մեկնումէն յետոյ խօսակցութիւնը վերսկսաւ, աւելի կենդանի, Մաքսիմի գործին վրայ։

—Այս խեղճ մարքի՛զը։

—Անշուշտ շատ ձանձրանալի բան է իրեն համար։

—Դիտեցի՞ք իր յուզումը։

—Այո, սակայն ամեն ջանք կ'ընէր ծածկելու համար։

—Ի՞նչ հասկցաք։ Իրեն համար շատ անախորժ բան է։

—Խե՜ղճ մարքիզ։

Այս վերջինը շուտով հեռացած էր Արիբօններու ակումբէն ուր շատ անհանգիստ էր։ Աւելի հանգիստ շունչ առաւ երբ անգամ մը դուրս ելաւ սրահներէն, արագօրէն իջաւ սանդուխներէն։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5/17 ԴԵԿՏ. 1895

Քաղաքական կացութիւն

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻ ՄԸ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ԵՒ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՆԿՈՒՄԸ

Հեռագրաց շարքին մէջ երեւցան լուրեր Սպանիոյ նախարարական տագնապին վրայ։ Թէեւ Քուպայի մէջ գործերը ձախող կ'երթան, բայց այս չէ միակ պատճառ Պ. Քանովասի պահպանողական վարչութեան տագնապալի վիճակին։ Այս չէ մանաւանդ պատճառ հանրային շինութեանց նախարարին հրաժարման, որուն կ'երեւի թէ պիտի հետեւի միւս նախարարաց հրաժարականն։ Հանրային շինութեանց նախարարն երբեմն Մատրիտի կառավարիչն էր, և սպանիական ոստանին մատակարարութիւնը ժամանակէ մ'ի վեր սաստկապէս կը քննադատուի։ Քաղաքի մը մատակարարութեան քննադատութիւնը շատ հեղլուած բան մ'է։ Նաբոլէոն Գ. կայսեր օրով ալ Ժիւլ Ֆէրրի տետրակ մը հրատարակելով քննադատեց Փարիզի հռչակաւոր կառավարիչ Հօսմանի մատակարարութիւնն, և ապաքէն այս տետրակն եղաւ շարժառիթ քաղաքական յառաջացման Ժիւլ Ֆէրրիի, երբ հաստատեցաւ Հանրապետութիւնը։ Բայց Մատրիտի քաղաքապետութեան գայթակղութիւնք թատերական արտաշարժ պարագաներու մէջ երեւան հանուած ըլլալով, աւելի խոր տպաւորութիւն մ'ըրին ժողովրդին վրայ, մանաւանդ որ Մատրիտցիք հարաւային դիւրագրգիռ բնութեամբ լիովին օժտուած ժողովուրդ մ'են։

* * *

Երիտասարդ և համակրելի ազնուական մը, Տոն Խուլիօ Ուրգինա, Բագլինեանայի մարքիզն, ամուսնացած և զաւակներու հայր, ոչ այնքան իր հարստութեամբ որքան իր պերճասիրութեամբ ճանչուած, առաջին անգամ ըլլալով ուշադրութիւն հրաւիրեց Մատրիտի քաղաքային խորհրդոյն զեղծումներուն վրայ, կարգ մը նամակներ հրատարակելով լրագրաց մէջ։ Ահասիկ իր պատմած զեղծումներուն մի քանին։

Քաղաքապետութիւնը վարձու բռնեց Պուէն Ռեթիրօ հանրային պարտէզն, ուր ամառը կը դիմեն Մատրիտցիք տարեկան 240 անգլ. ոսկի Տէրութեան վճարելու պայմանաւ։ Բայց պարտէզին մէկ մասը գործածեց փողոց մը բանալու, ձեռքի տակէ շահեր ստանալով այն կալուածատէրներէ որք այս կերպիւ օգտուեցան։ Զարմանալի չէ որ շատ համեստ վիճակի տէր մարդիկ անգամ մը Մատրիտի քաղաքային խորհրդոյն անդամակցելէ ետքը, շատ չանցած դրամական փայլուն վիճակի մը հասան։

Քաղաքապետութեան արձանագրութիւններէն կ'ապացուցուի թէ Մատրիտի և արուարձաններուն մէջ նոր փողոցներու բացուիլը շահու մեծ միջոց եղաւ քաղաքային խորհրդականաց։ Հասարակաց օգտի համար քաղաքապետութենէն գնուած կալուածներու տէրերուն դրամ վճարուեցաւ քմահաճ կերպիւ։ Մատրիտի կեդրոնական ամենէն յարգի փողոցներուն մէջ հողին քառակուսի մեդրին ինչ որ վճարեցաւ՝ նոյնը տրուեցաւ նաեւ արուարձաններու մէջ, բան մը որ անօրինակ է աշխարհի ո՛ր կողմն ալ ուզէք։ Եւ որ աւելին է, արուարձաններու մէջ հասարակաց օգտի համար կալուածները գնուեցան իբր թէ փողոց բանալու, բայց այն փողոցներ թղթի վրայ միայն գոյութիւն ունին։ Քաղաքապետութիւնն այն գնումներն ըրաւ՝ հողատէրներուն եւելոք դրամ վճարելու համար. որովհետեւ դրամին մէջէն մեծկակ շահ մը իրենց ապահոված էին քաղաքային խորհրդականք և քաղաքապետութեան ճարտարապետք՝ համախորհուրդ։ Եւ յետոյ, նոյն փողոցին մէջ տարբեր տուներ գնելու համար ահագին տարբերութեամբ դրամներ վճարուեցան, կալուածատէրներուն ճարտարապետաց ու քաղաքային խորհրդականաց հետ համաձայնութեան չափով։ Օրինակի համար, այն ինչ փողոցի մէջ կալուածատէրք իրենք համակերպեցան իրենց հողին քառակուսի մեդրին 13 բէզէդա ընդունելու, և անոնց աւելի բախտաւոր մէկ դրացին նոյն քառ. մեդրին համար 206 բէզէդա առաւ, և այն ալ պզտիկ կտոր մը չէր, 2,571 մեդրի համար։ Ուրիշ բախտաւոր անհատ մը հարցուեցաւ թէ քաղաքին մէկ կողմը գտնուած իր հողին համար ինչ կ'ուզէ, և 17 բէզէդայի հաճեցաւ. իսկ երբ արժեցնելու կարգը ճարտարապետներուն եկաւ, 28 բէզէդա արժեցուցին, և ի վերջոյ, քաղաքային խորհուրդը մեդրին 39 բէզէդա վճարեց մարդուն։ Եւ այսպիսի շատ դէպքեր՝ յականէ յանուանէ նշանակուած։ Աւելորդ է ըսել թէ նպաստաւորուածները քաղաքային խորհրդականաց ազգականները, պաշտպանեալները, կամ շահակիցներն էին։ Երիտասարդ ազնուականը կը հարցնէ թէ ինչո՞ւ համար այս խարդախութեանց երեւան ելնելէն ետքն ալ քաղաքային խորհրդականք և քաղաքային ճարտարապետք դատի չեն ենթարկուած՝ քաղաքապետութեան վերաբերեալ օրէնքին որոշ տրամադրութեանց համեմատ։

Իր վերջին նամակին մէջ, ամենէն աւելի պախարակելի որոշումներուն մէկ վաւերական ցուցակն հրատարակելով, զոր յաջողած էր պաշտօնական արձանագրութիւններէն ընդօրինակել, երկար շարք մը յիշեց վկայներու որք դատարանի առջեւ ևեթ երդմնեցուցին, կրնան ճշմարտութիւնը զրուցել այս մասին. — Հանրային պաշտօններու վաճառում, կաշառակերութիւն՝ հազար ու մէկ պատրուակներու ներքեւ ծածկուած, ապօրէն ազդեցութիւն՝ ի գինմաց քաղաքապետութեան կնքուած պայմանագրութեանց և ձեռք բերուած արտօնութեանց վրայ. քաջալերութիւն մաքսանենգութեան, մնացածին միասնաներու համար ահագին հատուցումներու վճարում, են։

Իր վերջին նամակը վերջացուց այս յայտարարութեամբ թէ պատրաստ է իր ամբաստանած քաղաքային խորհրդականներուն և անոնց արբանեակներուն տալ ինչ տեսակ գոհացում որ խնդրեն, դատավարութիւն ըլլայ թէ մենամարտ։

Վերջին նամակին հրատարակուելէն 48 ժամ ետքը, չարագործներ գիշերային կը պաշարեն իր ճամբուն վրայ, երբ ազգականի մը տունէն կը դառնար, և հրացան կը պարպեն իր վրայ։ Ատրճանակներ կը քաշուին և անանկ կը փախին, որով ոստիկանութիւնն ոճրին ապացոյցն ի ձեռին կ'ունենայ։ Երիտասարդ մարքիզն, որ ժամանակէ մ'ի վեր սպառնալից նամակներ ստացած ըլլալով՝ ինքն ևս րէվոլվեր մը կը կրէր, երեք անգամ կրակ կ'ընէ անոնց վրայ, և քանի մը գիշերապահներ և կիներ կը տեսնեն չարագործներուն փախչիլն։ Այն դէպքէն ի վեր, մարքիզը օրական 10—14 ժամ կ'անցունէ հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ, որ կը քննէ այս յարձակման գործն, և այն դատաւորաց առջեւ որք վերջապէս պաշտօն ընդունած են քննելու քաղաքային խորհրդականաց դէմ ամբաստանութիւնները, նաեւ վատահամբաւութեան դատերը, զորս անոնցմէ ոմանք բացած են մարքիզին դէմ, զինք վհատեցնելու յուսով։ Բայց մարքիզին պաշտպանութիւնն ստանձնեցին պահպանողական, ազատական, հանրապետական և Քարլոսեան կուսակցութեանց պատկանող նշանաւոր փաստաբաններ ու պետական մարդեր։ Իր կրած անհնարին յոգնութեանց փոխարինութիւն մը կը գտնէ ժողովրդեան ամեն դասերէն շռայլուած համակրութեան ցոյցերով, որ ոչ սակաւ կը նեղացնէ քաղաքապետութիւնն ալ, նախարարութիւնն ալ։

Դոյզն բացառութեամբ, Մատրիտի մամուլն համակրեցաւ Բագլինեանա մարքիզին ընթացքին, և պահանջեց նախարարութենէն գոհացում մը տալ հանրային կարծիքին։ Վաճառականական Ակումբն, որուն անդամ են ամեն կուսակցութենէ վաճառականներ, ազնուականներ, գործարանատէրեր, հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ մարքիզին։ Աթենէոմի Ակումբն արտասովոր նիստ մ'ըրաւ՝ նախկին նախարար Մ'ոնենալով իբրեւ նախագահ, և ժողովականք միահամուռ համակրանք յայտնելով քաղաքապետական զեղծումներուն նշտակիչ ազնուականին, ալպոմ մը անդամոց տրամադրութեան ներքեւ դրին, առ մարքիզն համակրութեան ուղերձ մը պարունակող, որ շատ չանցաւ ծածկուեցաւ հարիւրաւոր քաղաքագէտներու, գրագէտներու, դատաւորներու, փաստաբաններու, համալսարանական ուսուցիչներու և ամեն կուսակցութենէ ուրիշ կ'երեւոր անձերու ստորագրութեամբք։ Ուրիշ ակումբներ և գիտնական մարմիններ ալ ինքնաբերաբար մասնակցեցան քաղաքապետութեան դէմ ուղղուած այն ցոյցին։ Մատրիտի Համալսարանին ուսանողք թափօր կազմած պարտեցան փողոցները, «Կեցցէներ» արձակելով մարքիզին պատուհաններուն առջեւ, և հակակիր աղաղակներ՝ քաղաքային ժողովարանին առջեւ։ Քաղաքային խորհրդոյն 18 անդամներ որք մարքիզին նշանակած դէպքերուն մասնակից չեն, քաղաքապետէն պահանջեցին արտասովոր նիստի հրաւիրել խորհրդոյն անդամներն, որոցմէ ի զուր պահանջեցին դադրեցնել ամեն գործ մինչեւ որ իրենց վարքը քննուելով լուսաբանուի։ Ասոր վրայ, իրենք որոշեցին բացակայ մնալ նիստերէն։

* * *

Պ. Քանովաս Տէլ Քասթիլյոյի պահպանողական վարչութիւնն ի սկզբան չէզոք կենալ ուզեց, քաղաքապետութեան դէմ ո՛ և է միջոց ի գործ դնելէն առաջ դատական վճռոյն սպասելով։ Հրահանգ տուաւ դատարաններուն և ընդհանուր դատախազներուն՝ ամեն դիւրութիւն ընծայել մարքիզին՝ յանցաւորներն երեւան հանելու և ամբաստանութիւններն հաստատելու գործին մէջ։ Այսպիսի հրահանգի մը բացարձակ պէտք կար, տեսնելով որ դատական մարմնոյն լաւ մեծ մասին քաղաքային խորհրդականաց կողմը կը բռնէր, որք յոյժ ազդեցիկ մարդիկ են։ Բայց աւելի մեծ, աւելի պատկառելի ցոյց մը որ անցեալ Բշ. տեղի ունեցաւ, դէպքերը փութացուցած ըլլալ կը թուի անկէ ի վեր.—

Միջին և բարձր դասակարգէն իբր 30,000 անձինք նոյն օր փակելով իրենց խանութներն ու գրասենեակները, շատ կանոնաւոր թափօր մը կազմած, գլխաւոր պողոտաներէն անցան, այս կերպիւ իրենց համամտութիւնն յայտնելով մարքիզին, և գործնականօրէն խնդրելով քաղաքային վարչութեան բարեփոխումն։ Ուրիշ հազարաւոր ժողովուրդ ալ փողոցներուն երկու կողմը շարուած, լուռ հանդիսատես եղաւ խաղաղ ցոյցին։ Թէեւ ամեն կողմ ոստիկաններ շարուած էին, բայց ո՛ և է անկարգութիւն չպատահեցաւ։ Թափօրին ընդ առաջ ելան նախորդ նախարարութեան անդամք և այլ պատուաւոր և ականաւոր անձինք, որք համամտութիւն յայտնեցին քաղաքային վարչութիւնը բարեփոխելու գաղափարին։ Երկու ժամ պէտք եղաւ որ շարունակ յառաջ խաղացող թափօրն ուրիշ կէտ մը անցնէր։ Նկատելով որ թափօրը կազմող անձինք ամենքն ալ մաքուր հագուստով էին և պատուաւոր մարդիկ, նախարարականք մեծապէս ազդուեցան, լրագիրք գովեցին թափօրին կազմակերպիչներուն ընթացքն, և հանրային շինութեանց նախարար Պ. Պոշ, որ երբեմն Մատրիտի կառավարիչ եղած ըլլալով՝ մասնաւորապէս քննադատուած էր, փութաց հրաժարական մատուցանել, ինքզինք մաքուր հանելու համար։ Ասոր վրայ զրուցուեցաւ թէ միւս նախարարք ևս հրաժարած են, բայց վերջնական լուր մը դեռ չհասնուեցաւ։

ՖՐԱՆՍԱ.—Հեռագիրն արդէն ծանոյց թէ Փարիզեան ծայրայեղ լրագիրք սկսած են քննադատել զՊ. Ֆէլիքս Ֆօռ, ինչպէս քննադատած էին զՊ. Քազիմիր Բէրիէ, զայն հրաժարման պարտաւորելու համար։ Իր պաշտօնավարութեան մէջ սխալ չգտնելով, փորձեցին անպատուել Տիկին Ֆէլիքս Ֆօռի ընտանիքն, հետեւցնելով թէ այն պարագայից մէջ գտնուող տիկնոջ մը ամուսինն իրաւունք չունի Ֆրանսայի բարձրագոյն ներկայացուցիչն ըլլալու։ Բայց ճիշդ այն դէպք որուն կ'ակնարկէին՝ փոխանակ պակսեցնելու Ֆրանսացիներուն սէրն իրենց նախագահին վրայ, կ'երեւի թէ Պ. Ֆէլիքս Ֆօռի անձն և իր ընտանիքն աւելի ևս յարգանաց արժանի կը հանդիսացնեն լրջամիտ անձերու առջեւ։ Ահասիկ գործին պատմութիւնը։

Տիկին Ֆէլիքս Ֆօռ ծնած յԱնպուազ 1842 փետր. 9/21ին։ Իր հայր, Պ. Պէլլիւօ, իրաւագէտ խորհրդական և գործի մարդ, և իր մայր, Օր. Կինօ, ամուսնացած էին 1841 մարտ 9/21ին։ Նոյն տարւոյ յուլիս 3/5ին, Պ. Պէլլիւօ թողուց իր մանկամարդ կին և անհետ եղաւ։ Իր գործեր անկարգ վիճակի մէջ էին, և իրեն դէմ դատ բացուելով, ի բացակայութեան ծանր դատապարտութիւն մը կրեց։ Ա՛լ Ֆրանսա չդարձաւ։ 1842 յունուար 13/25ին, Տիկին Պէլլիւօ անձի և գոյքի բաժանման հրամանագիր մը ձեռք բերաւ, և իր աղջկան ծնունդէն քանի մը շաբաթ յառաջ, հրաժարեցաւ իր երկան գոյքին վրայ ունեցած ամեն իրաւունքներէն։ 1848ին Պ. Պէլլիւօ մեռաւ Սպանիա։ 1849 նոյմ.ին, Օր. Պէլլիւօյի պարագայք անոր անուամբ հրաժարեցան ամեն իրաւունքէ հօրենական ժառանգութեան վրայ։ Աղջիկն իր մօր կողմի պապենական տան մէջ մեծցաւ, իր մեծ-հօր և իր մօրեղբօր հետ, որք Անպուազի քաղաքապետ եղան 1842էն 1893, ուր մինչ յարգելի եղած է աղջկան մօր՝ Կինօներու ընտանիքն։ Իր մօրեղբայր երկար ժամանակ երեսփոխան և Ծերակոյտի անդամ եղաւ։ Այս միջավայրին մէջ առհա Պ. Ֆ. Ֆօռ ճանչցաւ օրիորդն 1862ին, որ այն ատեն որբ էր, մայրն ալ 1852ին մեռած ըլլալով։ Պ. Ֆ. Ֆօռ, այն ատեն 21 տարու, բաղախորդի և կաշեգործի աշկերտ էր հոն։ Երբ իր սէրն յայտնեց, իրեն բացուեցաւ որ նախ իր նիւթական դիրքը շտկէ։ Երեք տարի ետքն Հավռէն դարձաւ Անպուազ, զատ գործ բացած, հաստատութեան մը գլուխ եղած։ Իր զգացմունք չէին փոխուած օրիորդին նկատմամբ։ Պ. Ֆէլիքս Ֆօռ գիտէր աղջկան ծնողաց անցուդարձերն, որք աւելի ևս արծարծեցին իր սէրը, տեսնելով որ՝ բախտին հարուածներուն հակառակ՝ օրիորդն շատ պարկեշտ մեծցած էր և խնամով կրթուած։ Մնաց որ, աղջիկն ամենեւին պատասխանատու չէր կրնար ըլլալ իր ծնունդէն առաջ իր հօր ըրած բաներուն համար, որոնցմէ արդէն ոչ իսկ անուղղակի օգտուած էր ինք։ Քաջասիրտ երիտասարդ, իր կարողութեանց վրայ վստահ, Պ. Ֆօռ աչքն առաւ կարգուիլ առանց դրամօժիտ աղջկան մը հետ, և իրենց երկուքին համար բախտ մը շինել։ Այսպէս ալ եղաւ։ Պ. Ֆէլիքս Ֆօռ վերստին խնդրեց Օր. Պէլլիւօյի ձեռն, և այս անգամ իր խնդիր ընդունուեցաւ։

Այն ծայրայեղ Փարիզեան թերթերուն զեղծկոտութիւնը պէտք է ունենայ մարդ՝ այս պատմուած պարագայից մէջ ո՛ և է արատ մը նշմարել կարենալու համար Պ. Ֆէլիքս Ֆօռի պէս պատուական մարդու մը և անոր պարկեշտ և օրինակելի ընտանիքին վրայ։

ԱՐԿԱԾՆԵՐ.—Հուայթ Սթար Ընկերութեան Ճէրմանիք անհագին շոգենաւն որ Ամերիկա կ'երթար, անցեալ Դշ. Լիվըրբուլէ մեկնելէն ժամ մը ետքը թանձր մէգի մը մէջ բախեցաւ Կլասկոյի Քըմլըրէ շոգենաւուն, զոր ընկղմեց, բայց ինքն ալ վնասուելով, ետ դառնալ հարկադրեցաւ։ Բախելուն պէս, չզատուեցաւ արկածեալ շոգենաւէն, այլ անոր ամեն ճամբորդներն ու նաւաստիներն իր մէջ առաւ։ Յետոյ Ճէրմանիքէն մեկնեցան երկու նաւերու խումբ մը նաւաստիք, Քըմլըրէի մէջէն արժէքաւոր նիւթերն ու թուղթերն հանելու, բայց իրենք հազիւ թէ մօտեցած էին, շոգենաւն անյայտ եղաւ ծովուն տակ։ Այն ատեն ետ դառնալ փորձեցին, բայց միջոցին մէջ կորսուին զՃէրմանիքէ։ Վերջապէս, նաւաձիգ մ'ալ եկաւ զիրենք ազատեց։ Բախող նաւուն մէջ էր Պ. Ճօն Հէյրի դերասանական խումբն, որ Ամերիկա կ'երթար ներկայացնելու նոր թատերախաղ մը որոյ անունն է «Մովէն Ալպատրօս»։ Ներկայացումն, ինչպէս կ'երեւի, յոյժ իրապաշտական եղաւ։

ԹՈՆՔԻՆԻ փոխառութիւնը, զոր երաշխաւորեց Ֆրանսա, 80 միլիոն ֆր. պիտի ըլլայ, և տոկոսն 3½ %էն աւելի պիտի չըլլայ։ Մայր-գումարը պիտի վճարուի 60 վճարականութեամբք։

ԾԵՐԱԿՈՅՏԸ Թափուր հռչակեց իրեն անդամ Պ. Էտմոն Մանիէնի աթոռն, որ Հարաւային Երկաթուղեաց գործին մէջ չարաշահութեան համար դատապարտուած էր։

ՔՈՒԲԱ.—Խօսք կայ թէ Մարէշալ Մարդինէզ Քամբոս պիտի հրաժարի՝ իր քաղաքականութեան (և իր ռազմավարութեան) ի դերեւ ելնելուն համար Քուպայի մէջ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՀՌՈՄ, 15 Դեկտ. — Հռոմի մէջ լուր կայ թէ 100,000 Շօացիներ (Հապէշ) կը քալեն ընդդէմ զօրավար Պարադիէրի, որ հիմա Մասուայի մօտ Ատիկրադի բանակետղը կը գտնուի։

—Թագաւորական հրամանագրով 1873ի զինուորագրութենէն 25,000 հոգի զէնքի տակ կանչուեցան, Հապէշստան զրկուելու համար։ Պիտի գումարուին դեկտ. 20ին։

— Կ'ըսուի թէ զօրավար Պարադիէրիի տեղ պիտի զրկուի զօրավար Պալտիսերա։

—Մասուայէն հազարապետ Կալլիանօ, որ Մաքալէի ամրոցին հրամատարն է, Դշ. օրուան թուականով կը հեռագրէ թէ ամրութիւնները վերջացած են։ Շօացիներու յարձակումը հաւանական չերեւիր։

— Պ. Քրիսպի տակաւին հիւանդ է։

— Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Իմպրիանի առաջարկեց մերժել Քրիսպիի դահլիճին խնդրած վարկերն։ Ըսաւ թէ պիտի սպասէ նոր նախարարութեան մը կազմութեան, հոգալու համար արդի ծանր կացութեան պահանջած բոլոր պէտքերը։ Պ. Քավալօթի երկար ճառ մը արտասանեց Հապէշստանի գործերուն վրայ. խստիւ քննադատեց կառավարութեան ընթացքը։ Կը զարմանայ որ նախարարութիւնը տակաւին հրաժարական տուած չէ։ Այս ճառ որ շատ պերճախօս էր՝ խորին տպաւորութիւն առաջ բերաւ։ Ջերմ ծափահարութիւններ։ Տի Ռուտինի մարքիզն ողջագուրեց զՊ. Քավալօթի։ Այս յայտարարութիւն մեծ ցնցում պատճառեց։ Քրիսպիի նախարարութեան վարչութիւնը խախտած է։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Սարոքքօ յայտարարեց թէ վաղուան նիստին Պ. Քրիսպի պիտի միջամտէ և թէ կառավարութիւնը մօտերս ծրագրով ժողովին պիտի ներկայացնէ Հապէշստանի մասին ունեցած դիտաւորութիւնները։

—Պ. Ճիօլիթթիի դէմ ամբաստանութիւններն անհետեւանք պիտի մնան։

ԼՈՆՏՈՆ. — Եորքի դքսուհին մանչ զաւակ մը բերաւ (Նորածինը Վիքթորիա Թագուհիին թոռնորդին է և Կալլէսի իշխանին թոռը)։

—Մատակասքարէ նոյեմ. 30 թուականաւ կը հեռագրուի թէ 6,000 տեղացի որք եւրոպացիներուն թշնամի են աւերեցին Բէմէնտարոյի միսիոնարաց տուները։ Անգլիացի միսիոնարն ու ընտանիքը փախան։ Աւարառութենէն քանի մը ժամ առաջ այն բոլոր եւրոպացիներ որք Թանանարիվի շրջականները կը բնակին՝ հրաւիրուեցան մայրաքաղաքը մտնել։ 600 ֆրանսացի տեղացիներուն դէմ զրկուեցան։

ՓԱՐԻԶ.—Զօր. Տիւշէն կը հեռագրէ Մատակասքարէ թէ Հովաներուն մէջ ծագած խռովութիւնն հանդարտեցուցած է։

—Նախորդ նախարարապետ Պ. Ռիպօ, որուն երեսին կուտան թէ զԱրթոն 1893ին ձերբակալելու համար փութաջանութիւն ցոյց չէր տուած, ըսաւ որ այս մասին 1893 յունուարին գրած էր Պ. Պուրժուայի, որ այն ատեն ներքին գործոց նախարար էր։ Պ. Պուրժուա բացարձակօրէն հրամայեց ոստիկանապետ Պ. Լօզէի ձերբակալել Արթոնն։ Այս վերջինս սակայն ոստիկանութեան պաշտօնեայի մը միջոցաւ գաղտնիքն իմանալով կրցաւ փախչիլ։—Պ. Ռիպօ դատական քննութիւն պահանջեց այս պարագային վրայ։ Պ. Պուրժուա համաձայնելով այս խնդիրքին, հրաւիրեց դատական գործոց նախարարն անմիջապէս քննութիւն բանալ։

—Հանրապետութեան նախագահն այսօր կէս օրէն երկու ժամ ետքն այցելեց երկրագործական ցուցահանդէսը։ Թէ ելլելուն և թէ մտնելուն ջերմապէս ծափահարուեցաւ դուրսը կեցող խուռն բազմութենէն, որ այս կերպիւ բողոքեց նախագահին նկատմամբ եղած անպատշաճ հրատարակութեանց դէմ։ (Տե՛ս Քաղաքականայ մէջ։)

—Նախորդ նախագահ Պ. Քազիմիր Բէրիէ Լիոնի գարեջրագործի մը ծախեց Վիզիլի իր պատմական դղեակը։

ՖԷՆԹԱ.— Ֆրանսական կառավարութեան խնդրելով ոստիկանութիւնը գրաւեց Արթոնի պանդոկը դրած սնտուկը։ Մէջը գտնուեցան մասամբ ծածկագիր թուղթեր, բանալին ալ մէկտեղ։ Այս թուղթեր ուրիշներուն համար այնքան վտանգաւոր չեն։

ՄԱՏՐԻՏ.—Նախարարական տագնապը մասնակի եղաւ. հրաժարեցան միայն հանրօգուտ շինութեանց և դատական գործոց նախարարներն։ Առաջինը կ'ուզէ բոլորովին անկախ ըլլալ որպէս զի ինքզինք պաշտպանէ Քապրինանա մարքիզին ամբաստանութիւններուն դէմ։ Իսկ միւսը չուզեր որ կասկածի ենթարկուի թէ այս խնդրոյ մէջ դատարաններուն վրայ ազդեցութիւն կը բանեցնէ։ Սպանիոյ Պանքային կառավարիչ Պ. Վալտօզէրա դատական գործոց նախարար անուանուեցաւ, և պետական խորհրդին նախագահ Պ. Ռիվա՛ հանրօգուտ շինութեանց նախարար։

ԻԶՄԻՐԻ ՎԱՐԺՈՒՀԻՆԵՐԸ

Իզմիրէն դեկտ. 1 թուով կը գրեն մեզ թէ Իզմիրէն Մոնփէլիէ զրկուած երկու վարժուհիները վերջնապէս ընդունուած են փոխանակ հինգ հարիւր ֆրանքի՝ երեք հարիւր ֆրանքով և թէ այս որոշում հաղորդուած է տեղւոյն Ուսումնասէր Ընկերութեան։

Նուրեան, Աղա Պօղոսեան, Տրէնց Մարգարեան, Ճէվահիրճեան, Ազաթժանեան, Ն. Շ. Արամեան, Մանուկեան և Պալեօզեան ընտանիք ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զմահ

ՏԻԿԻՆ ԵՐԱՆՈՒՀԻ Կ. ՆՈՒՐԵԱՆԻ

որ յետ կարճատեւ հիւանդութեան հանգեաւ ի Տէր, ի տան իւր որդւոյն Նուրեան էֆէնտիի, ի հասակի 85 ամաց, լի հաւատով և առաքինութեամբ, ի խոր սուգ համակելով իւր զաւակունքն և թոռներն և բոլոր ազգականներն։

Թաղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի Չորեքշաբթի առաւօտ ժամը 5ին (դեկտ. 6) ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի, ուստից փոխադրուելով Շիշլիի Ազգային Գերեզմանատունն պիտի ամփոփուի Նուրեանց յատուկ դամբարանին մէջ։

Բերա, 5/17 Դեկտեմբեր, 1895

Մարսիլիայէն կը գրեն մեզ.

Տեղւոյս մանիֆաթուրայի ծանօթ հայ վաճառականներէն Կարապետ էֆ. Թօփճեան որ տարիէ մը հետէ ջղային հիւանդութենէ մը տառապելով կը դարմանուէր Մարսիլիոյ կառավարական հիւանդանոցին մէջ, դեկտ. 7ին (Ն. Տ.) կնքեց իր մահկանացուն, ի խոր սուգ իր զաւակաց, ազգականաց և ծանօթներուն։

Հանգուցեալը տեղւոյս առեւտրական դասին մէջ բաւական լաւ դիրք մ'ունենալէ զատ, Մարսիլիոյ և Փարիզի մէջ կարեւոր տուն մը հաստատած էր իւր երեք զաւակաց հետ, որոնք իրենց գործունէութեամբը պատուաւոր տեղ մը կը գրաւեն հայ վաճառականական դասուն մէջ։

Գաւառին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Դ. Դրան արտաքին Թղթակցութեանց դիւանին երկրորդ քարտուղար անուանուեցաւ խորհրդականաց ատենի օգնականներէն Մէհմէտ Ալի պէյ։

Հալէպի նահանգին Քիլիս գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Հոմսի նախորդ գայմագամ Զիւհտի պէյ։

Էնկիւրիի նահանգին Տէվէլու գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Ինէպօլու գաւառակին նախորդ գայմագամ Մահմուտ Մահիր պէյ, և իրեն յաջորդեց Համիտիյէի նախորդ գայմագամ Մէհմէտ Սալիհ էֆէնտի։

Խարբերդի նահանգին Քեախթէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Պէյշէհրի գաւառակին (Գօնիա) գայմագամ Ահմէտ Րէշիտ էֆէնտի, և իրեն յաջորդեց Քեախթէի գայմագամ Մէհմէտ Րիֆաթ էֆէնտի։

Տիարպէքիրի նահանգին Պէշիրի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Շէհրպազար գաւառակին նախկին գայմագամ Ապտուլլահ Մունիր էֆէնտի։

Կ. Պոլսոյ դատական քննիչ անուանուեցաւ՝ Վճռաբեկ ատենի անդամներէն Րէշիտ պէյ, պահելով հանդերձ իր այժմ պաշտօնը։

Էտիրնէի նահանգին վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Հալէպի նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Հիւսնի էֆէնտի, և իրեն յաջորդեց նոյն նահանգին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Հասան էֆէնտի։

Սըվազի նահանգին վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Էնկիւրիի նահանգին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Աթա պէյ։

Մանաստըրի նահանգին վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ՝ Սէլանիկի նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Ազիզ պէյ, որուն յաջորդեց Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Ասիմ պէյ։

Էնկիւրիի նահանգին վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ՝ Սըվազի նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Ղալիպ պէյ, որուն յաջորդեց Հալէպի նահանգին վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախկին նախագահ Րէշատ պէյ։

Այտընի նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Խարբերդի նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Թայեփ պէյ, որուն յաջորդեց Տիարպէքիրի նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Մահմուտ պէյ, և այս վերջինոյն յաջորդեց Այտընի նահանգին նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Շէվքի էֆէնտի։

Վճռաբեկ ատենի առաջին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ՝ նոյն ընդհանուր դատախազութեան դիւանի քարտուղարներէն Ահմէտ Նէճիպ էֆէնտի։

Վճռաբեկ ատենի առաջին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ՝ նոյն դատարանի վճռագրոց ճիւղին քարտուղարներէն Մուխլիս պէյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.— Թուրք լրագրաց մէջ հետեւեալ Պաշտօնական Ձեկուցումներն հրատարակուած են.

«Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագիրներու պատճէնները.

«Էրզրում գաւառակի Հայոց առաջնորդական փոխանորդէն ու երեւելիներէն.

«Բարձրեալն Աստուած երկար կեանք շնորհելով իր փառապանծ գահուն վրայ անսասան պահէ մեր Մեծանուն Վեհապետը։ Կառավարութեան պաշտօնէից կողմէ ձեռք առնուած միջոցներու և գիշեր ցորեկ եղած ջանքերու շնորհիւ, մեր կեանքը, պատիւն ու ինչքն անվնաս մնացին։ Այդ պաշտօնեաներ արդար ու հաւասար ընթացք մը ունեցան, որով Իսլամներն ու քրիստոնեաները եղբօր պէս ապրեցան ու ո՛ և է շփոթութեան տեղի չտրուեցաւ։ Արդէն մեր կենաց մինչեւ վերջը, ըստ առաջնոյն, հաւատարիմ ու հպատակ պիտի մնանք օսմանեան մշտատեւ կայսրութեան ու Վեհ. Սուլթանին, որուն շնորհներովը սնած ու զարգացած ենք և այժմ ալ ամենայն անդորրութեամբ կապրինք։ Մենք ամենուն հետ սիրով կը կենակցինք և մեր գործերովը կզբաղինք։ Մեր երախտագիտութիւնը մատուցանելով, բարեմաղթութիւններ կընենք Վեհ. Սուլթանին համար։»

—«Թօշկիրիի Հայոց կրօնականներէն ու երեւելիներէն.

«Ժամանակէ մը ի վեր շրջակայ գաւառակաց ու գիւղաքաղաքներու մէջ խռովարարներու կողմէ ի գործ դրուած շփոթութիւնք թէեւ յուզեցին Թօշկիրի գաւառակին բոլոր հայերը, սակայն տեղական կառավարութիւնը, Վեհ. Սուլթանի բարձր նըպատակին համաձայն շարժելով, միջոցներ ձեռք առաւ ու ազդու յորդորներ կարդաց. գաւառակիս երեւելիք և իսլամ ուրիշ դրացիններ ամեն ջանք ի գործ դրին. այդ կերպով, գոհութիւն Աստուծոյ, բարձրագոյն հաճոյութեան հակառակ ո՛ և է դէպքի տեղի չտրուեցաւ և ամեն վտանգէ զերծ մնացինք։ Այս առթիւ բոլոր հայերը բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։ Թէ՛ ներկային և թէ ապագային համար մեր անդորրութիւնն ու ապահովութիւնը պահպանուած է և կատարելապէս հանգիստ ենք. ուստի գաւառակիս բոլոր հայերուն անունով երախտագիտութիւն կը յայտնենք և ծանուցանելով որ յետայսորիկ հաւատարմութեան ու հպատակութեան հակառակ ընթացքի մէջ չպիտի գտնուինք և Վեհ. Սուլթանին հրամանացը պիտի հնազանդինք, բարեմաղթութիւններ կընենք Ն. Վեհափառութեան համար։»

* * *

«Դեկտ. 3 թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Հալէպի, Պրուսայի, Տիարպէքիրի, Վանայ, Էրզրումի, Տրապիզոնի, Պիթլիսի, Գոնիայի, Ատանայի, Էնկիւրիի, Մուսուլի և Գասթէմունիի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմանեան նորընտիր դեսպան Քօսթաքի փաշա Անթօբուլօ՝ դեսպանատան առաջին քարտուղար Ֆէտօն Էնօթիատէս պէյի հետ, երէկ Լոնտոն ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

Քօսթաքի փաշա մեկնելէ առաջ կայսերական պալատ ու Բ. Դուռն երթալով իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.—Մօնիթէօռ կ'իմանայ թէ Գերմանիոյ սեղանաւորական հաստատութեան մը տնօրէնը ծանուցած է Բ. Դրան թէ պատրաստ է երկու միլիոն ոսկւոյ փոխառութիւն մը հրապարակ հանել չափաւոր պայմաններով և թէ յանձնարարած է Արչիլէմ տը Արն տը Պոխաք իշխանին, որ Փարիզու հրապարակին վրայ շատ ծանօթ է, այդ ծրագրին գործադրութիւնը։ Ելմտական յանձնաժողովը, որուն նախագահն է Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա, այդ ծրագիրը նկատողութեան առնլով, կարծիք յայտնած է թէ Փարիզու օսմանեան դեսպանատան միջոցաւ պէտք է Արչիլէմ իշխանը Կ. Պոլիս հրաւիրել։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ալ այդ իր հաւանութիւնը յայտնած ըլլալով, գրուած է Արտաքին գործոց նախարարութեան որ այդ մասին հրահանգ տայ Փարիզու օսմանեան դեսպանատան։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընթ և մէկ քանի սեղանաւորներ խորհրդակցութիւն մը կը կատարեն տեղական արժէթղթոց համար կարգադրութիւն մը ընելու նպատակաւ։ Յառաջիկայ շաբթուն կարելի պիտի ըլլայ այդ կարգադրութեան պայմաններն իմանալ։

ԶԱՐԵՒԻՉԸ.—Երէկ, միջօրէէն յետոյ, Վօսփորէն անցաւ Ս. Բէզբօրօտկ շոգենաւը, որուն մէջ կը գտնուէր Զարեւիչն, և որ Նիս կերթայ։ Ռուսական դեսպանատան նաւային կցորդ Պ. Տ'Էպլէրար դեսպանատան շոգեմակոյկով ընդ առաջ գնաց։

ՕՏԱՐ ՄԱՄԼՈՅ Դիւանը նկատելով որ Մօնիթէօռ Օռիանթալ լրագիրը իր դեկտ. 1ի թուոյն մէջ հրատարակութիւն մը ըրած է, առանց մտիկ ընելու գրաքննիչին դիտողութիւնները, ազդարարած է արտօնատիրոջը որ եթէ իր այդ ընթացքը կրկնէ, օրինական պատժոյ պիտի ենթարկի:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Կայս. Դիտարանը տեղեկութիւն ստացած է թէ դեկտ. 3ին Իսկիւպի մէջ երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեր է:

ՌՈՒՍԹԷՄ ՓԱՇԱՅԻ ԿՏԱԿԸ. — Լոնտոնի ժամանակ դեսպան վախճանեալ Ռուսթէմ փաշայի կտակը երեքշաբթի օրը բացուեր է ի Լոնտոն: Թողած հարստութիւնն է 341 հազար 707 ֆրանք: Կտակակատար կարգուած են դեսպանատան խորհրդական Կասթօն Մօրէլ պէյ և այլք: Մօրէլ պէյի կնոջ՝ տիկին Քլարա Աբբոլօնիա Քաբբէի թողած է հազար անգլիական ոսկի արժող մանեակ մը, իբրեւ պատուագին Մօրէլ պէյի աշխատութեանց: Ռուսթէմ փաշա իր եղբօրը աղջկան՝ Տիկին Ակուսթա Բէռաօնէի՝ ի Ֆիօրէնցա՝ թողած է բոլոր իր գոյքերն և զայն ընդհանուր կտակընկալ կարգած է: Հազար անգլիական ոսկի թողած է իր կնոջն, որուն հինգ հարիւրը իր որդւոյն:

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպանատան քարտուղարներէն Պ. Կասքատի առջի օրը մայրաքաղաքս դարձաւ:

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանն անցեալ օր Ֆենէր երթալով, այցելութիւն տուաւ Ցունթոյ Պատրիարքին:

ՎԱՆԱՅ ԾՈՎԸ. — Ծովային նախարարութիւնն որոշած է Վանայ ծովուն մէջ բանելու համար երեք շոգենաւեր կամ Թէրսանէի մէջ շինել և կամ յԵւրոպա յանձնարարել: Ատոնց համար հարկ եղած հանքածուխն ալ առնուլ Վանայ Նորաուզ գիւղի հանքէն:

ՊԱՐՍԻԿ կառավարութիւնը Առիւծ և Արեւ պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Էրզրումի մաքսատան տնօրէն Մէմտուհ պէյի:

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութեան քննիչ ժողովոյ իրաւասութեան ներքեւ յունարէն գիրքերու քննիչ կարգուած է՝ ոչ-իսլամ և օտար վարժարանաց քննիչի օգնական և յունական վարժարանաց քննիչ Սալիհ Արիֆ պէյ՝ պահելով հանդերձ իր այդ պաշտօնը:

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին տեսուչ կարգուած է Ահմէտ Շիւքրի փաշա, փոխանակ Ահմէտ Հիլմի փաշայի, որ զինուորական առողջապահական ժողովոյ նախագահ կարգուած է: Ահմէտ Շիւքրի փաշայի օգնական կարգուած է գնդապետ Տօքթ. Մահմուտ պէյ:

ԹԷՐՍԱՆԷԻ մէջ Քաղաքապետութեան հաշւոյն, շոգենաւ մը կը շինուի աղբիւսներու փոխադրութեան համար և ի մօտոյ ծովը պիտի իջնուի: Այդ շոգենաւ 140 ձիու ոյժով մեքենայ մը ունի:

ՖԷՐԻԴ ՀԻՒՍԷՅԻՆ ԱԿՍԱՀ ՓԱՇԱ, որ անցեալները Պէյրութ ժամանած էր, յաջորդած է Աքքայի զօրաբաժնին հրամանատար Ֆէրիդ Մուսթաֆա Ռէմզի փաշայի, որ այս միջոցիս Մարաշ կը գտնուի:

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարք Տ. Անթիմոս, որ հիւանդ էր, ապաքինեցաւ և շաբաթ օրը նախագահեց Սինոդին, կիրակի օրն ալ Ֆէնէրի մայր եկեղեցին իջաւ:

Տ. Անթիմոս այս իրիկուն Ղալաթիոյ Այի Նիքօլա եկեղեցին երթայ, որուն տօնախմբութիւնն է վաղը:

ԹՂԹԱՏԱՐԱՏԱՆ քննիչ Շէվքը էֆէնտիի և վերատեսչութեան քարտուղարներէն Թէվֆիք էֆէնտիի պաշտօն յանձնուած է, կըսէ Սապահ, քննելու և երեւան հանելու այն զեղծումներն, զորս Եէնի Ճամիի հեռագրատան առաջին պաշտօնեայ Նասէֆ էֆ. գործած է ֆրանքի հաշւոյն մէջ: Այդ պաշտօնեայք քննութեան ձեռնարկած են: Կըսուի թէ Մէճիտիյէն եթէ չորս ֆրանքի առնուի և քսան սանթիմի առաւելութեամբ ետ տրուի, հարիւրին հինգ-վեց շահ մը կը գոյանայ: Սապահ այս առթիւ վերատեսչութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ:

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ մէջ կասկածելի հիւանդութիւն երեւան ելած ըլլալու մասին զրոյց մը ելեր է Պէյրութի մէջ, սակայն Սուրիոյ կուսակալութիւնը հերքած է զայն:

ՁԻՒՆ.—Մանաստըրի մէջ անցեալ շաբթու բաւական ձիւն տեղացեր է և շրջակայ լեռները ձիւնով ծածկուեր են:

ՁՈՒԿԻ ՓՈՐԻՆ ՄԷՋ ԱԴԱՄԱՆԴ.—Սապահ կը պատմէ թէ Դասըմ Փաշայի մէջ մարդ մը քէֆալ ձուկի մը փորէն փայլուն քար մը գտնելով լուացեր և յետոյ ցոյց տուեր է ոսկերիչի մը, որ ըսեր է թէ ադամանդ է և երկուքուկէս ոսկի կարժէ:

ՏՕՔԹ. ՆԻՔՕԼ սկսած է կատարել իր հրապարակախօսութիւնները՝ կեղծմաշկի դարմանման վրայ: Աշխատանոցին մէջ պատրաստուած շիճուկը փորձուելով յաջող արդիւնք մը ունեցած է:

Պ. ԷՏՈՒԱՌ ՕՊԼԷ, ամերիկեան նախորդ փոխ-հիւպատոս Իզմիրի, մեռեր է ի Պուրնապատ:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ փոխ-հիւպատոս Պ. Ֆիլիբ Սարէլ, որ անցեալ օր Վիէննա գացած էր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ:

ՇԱՀԻՆ ՓԱՇԱ, նորընտիր հրամանատար ոստիկան-զինուորաց Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին, երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ երկաթուղեաց ընդհանուր տնօրէն Պօղոս փաշա Նուպար անցեալ երկուշաբթի օր Աղեքսանդրիա դարձեր է:

ՄԻՏԻԼԼԻՆ կը գրեն թէ տեղւոյն Ռէժիի պաշտօնեայք շատ մը փախստեայ ծխախոտներ ու թէնպէքիներ գրաւած են:

ԱՅՏԸՆԻ կուսակալ Բարձր. Քեամիլ փաշա անցեալ օր այցելեր է Իզմիրի զինուորական հիւանդանոցն ու արհեստից Համիտիյէ վարժարանը:

—Իզմիրի Քաղաքապետութեան յառաջիկայ տարւոյ նախահաշիւը պատրաստուած է: Հասոյթ ենթադրուած է 2,523,000 և ծախք 2,288,734 ղրուշ:

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ.—Ներքին գործոց նախարարութիւնը հրահանգ ուղղելով ամեն կողմ, ծանոյց թէ հնութիւններ աւրողներն, ըստ օրինի, պիտի պատժուին:

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ հետեւեալ ոճիրը կը հաղորդեն առ Թոնաքանթլէնտ—Քալէ.

«Սու Սըղըրլը գիւղին մէջ յոյն երիտասարդ մը գինով վիճակի մէջ իր տունը դարձած պահուն, իր քենիներէն մէկուն վրայ կը յարձակի պատիւը բռնաբարելու նպատակաւ: Նոյն միջոցին զէնք ի ձեռին կսպառնայ իր կնոջ, զոքանչին ու միւս քենիներուն, ըսելով որ եթէ ձայն հանեն, պիտի սպաննէ զիրենք: Կիները տեսնելով որ վտանգի մէջ են, ժպտուն դէմք մը կը կեղծեն և ուզածին չափ գինի կը խմցնեն երիտասարդին, որ վերջապէս խոր քունի մէջ կ'իյնայ: Կիներէ մին գինովին կոկորդը դաշոյն մը կը մխէ և միւսներն ալ վրան եռացած ջուր կը թափեն և այդպէս երիտասարդը կը մեռնի: Ոստիկանութիւնն իմանալով կը ձերբակալէ այդ կիներն, որք ամեն բան կը խոստովանին:»

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանը վաւերացուցած է Եղեռնադատ ատենի մէկ վճիռն ի մասին վանեցի Կարապետի, որ ի Գատըգէօյ վաճառական Կիւլպէնկեան էֆէնտիի սպառնալիքներ ուղղած ըլլալով, հինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր:

ՀՐԴԵՀ.—Առջի գիշերն ի Կէօքսու Քասըրընէն հրդեհ ծագելով այրեցաւ:

ՈՃԻՐՔ. — Առջի գիշերն Պոլսոյ Տիվան Եօլու Թաղը տան մը մէջ ոճիր մը գործուեցաւ.

Այդ տան մէջ բնակող երիտասարդ մը սպասաւորի մը հետ նամակ մը կը ղրկէ ի Բերա Թէքէ Պաշը տուն մը բնակող Բուչքա անուն աւստրիացի կնոջ մը: Սպասաւորին կը պատուիրէ որ պատասխան առնէ: Բուչքա փոխանակ պատասխանելու կառք մը կը բռնէ և այդ իրիկունը Պոլիս կանցնի ու նոյն տունը երթալով վերի յարկը կելնէ: Հինգ վայրկեան յետոյ երկու անգամ հրազէն պարպուելով տանեցիք վերի յարկը կը փութան և կը տեսնեն թէ այդ կին սանդուխին գլուխը անկենդան պառկած էր՝ ձախ ոտնէն վիրաւորուած:

Այդ կնոջ ժամանումը իմաց տրուած էր տան տէրին, որ չէր ուզած ընդունիլ և կինը նախ անոր վրայ հրազէն պարպելէ յետոյ ինքզինքը զարնելով անձնասպան եղած էր: Ոստիկանք հասնելով քննութեան ձեռնարկած են:

Այս դէպքին շարժառիթին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնք կը հաղորդուին:

Այդ անձ ինը ամիս առաջ Սէլանիկի մէջ Բուչքայի հետ երեք-չորս ամսոյ չափ սիրային յարաբերութիւն մը ունեցեր է և յետոյ բաժնուելով Կ. Պոլիս եկեր է: Բուչքա ալ հոս գալով դիմումով այդ անձը տեսեր և առաջարկեր է վերահաստատել իրենց յարաբերութիւնը: Իր այդ առաջարկութիւնը մերժուելուն վրայ կինը անձնասպան եղեր է:

Բուչքա Պէշթացի էր հազիւ քսանըհինգ տարեկան: Վրան խուզարկուելով գտնուած են անցագիր մը, երկու փամփուշտներ, տասներկու ոսկի և մանր դրամներ: Ոստիկանութիւնը կը շարունակէ քննութիւնները:

—Երէկ իրիկուն ոճիր մը գործուեցաւ Ղալաթիոյ գինետուններէն միոյն մէջ: Վանկէլ անուն վաղեմի չարագործ մը ու Գարավասօ և Նիքօլի անուն անձիք կռուի բռնուեցան: Գարավասօ դաշոյնով վիրաւորեց Վանկէլն, որ հրազէն պարպեց իր հակառակորդին վրայ: Նոյն պահուն ոստիկանք հասան և սկսան հալածել Վանկէլն, որ մէկ քանի անգամ հրազէն պարպեց և ապա վերջապէս ձերբակալուեցաւ: Վանկէլի արձակած գնդակները բարեբաղդաբար վրիպեցան:

—Առջի գիշերը ի Բերա Դալիօնճը Գուլլուք, ոճիր մը գործուեցաւ: Երիտասարդ մը փողոցէն անցած պահուն առանց գիտնալու թեւով զարնուեցաւ թեթեւաբարոյ կնոջ մը որ մարդու մը հետ կերթար գինով վիճակի մէջ: Կինը զայրանալով երիտասարդին վրայ յարձակեցաւ գետինը նետեց և աչքերն ու ականջները խածնելով վիրաւորեց: Ոստիկանք հասնելով խեղճ երիտասարդն ազատեցին և այդ վայրագ կինն ու ընկերը ձերբակալեցին:

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ

Օր. Լէնսէի թատերախումբը այս գիշեր պիտի ներկայացնէ ԼԱ ՊՈՒԼ (La boule) զաւէշտ երեք արարուածով, Հանրի Մէյլաքի և Լիւտովիք Հալեվիի:

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Շերամաբուծական վարժարանին բացումը, յառաջիկայ տարեշրջանին համար, տեղի պիտի ունենայ 1896 ապրիլ 1ին (Ն. Տ.): Հետեւապէս կը ծանուցուի այս վարժարանին դասընթացքներուն հետեւիլ փափաքողներուն թէ իրենց խնդրագիրները ներկայացնելու են վարժարանին տնօրէնութեան մինչեւ սոյն թուականը: Անոնք ինչպէս նաեւ երկրորդ տարւոյ աշակերտները Պրուսա գտնուելու են բացման օրը:

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Աստի անտի

ՊԼՕՆՏԷՆ

Պլօնտէն (իր ճշմարիտ անուամբ Ժան Ֆրանսուա Կրավլէ), այս անվեհեր ֆրանսացին որ Նիակարայի ջրվէժէն անցաւ՝ անդունդին վերեւն երեք հարիւր մեթր բարձրութեամբ լարուած չուանի մը վրայէն, որ իր այդ դիրքին մէջ օմլէթ մը պատրաստեց, մարդ մը առաւ կռնակն և կատարեց խել մը իրարմէ վտանգաւոր փորձեր, աւելի յանդուգն բան մը ըրաւ:

Հակառակ իր 72 տարիներուն, 25 տարեկան մանկամարդ և գեղանի աղջկան մը օրիորդ Ճէյմսի հետ ամուսնացաւ: Երկու կողմէն ալ սիրային ամուսնութիւն մ'է եղեր այս: Պլօնտէն որ կը շարունակէ աշխատիլ իր լարին վրայ (վասնզի երբ անգործ մնայ յօդացաւերը կը սկսին), նոր յանձնառութիւն մը ըրած է ի Կլասկօ, յետ որոյ իր մեղրալուսինը պիտի երթայ անցունել իր Էլինկի տան մէջ:

ՍՈՍԿԱԼԻ ՏՌԱՄ

Ահռելի տռամ մը տեղի ունեցեր է դեկտեմբեր 4ին Իվրիի մէջ, Փարիզի մօտ:

Քալֆոթ անուն կին մը, ծնեալ Մեզարին Նոկ, 38 տարեկան, որուն անսանձ բնաւորութիւնը ծանօթ է թաղին մէջ, անձնասպան եղաւ իր տան մէջ, երկու զաւակներուն հետ, մէկը 10 տարու և միւսը 6 տարու, ածուխ վառելով կրակարանի մը մէջ:

Ածուխին արտաբուրումներէն անհանգիստ ըլլալով, դրացիներն իմաց տուին ոստիկանութեան քոմիսէրին և բժշկի մը որ հակառակ ազդեցիկ դարմաններու, չյաջողեցան վերկենդանացնել դժբախտները:

Բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ այդ անգութ մայր իր ահռելի եղեռնը գործած էր ըմպելիքի ազդեցութեան ներքեւ:

Արդարեւ դրացիներ յայտարարեցին թէ Քալֆոթ առջի իրիկունը սարսափելի գինով վիճակի մէջ տուն դարձած էր:

ԱՆԽՈՐՀՈՒՐԴ ՍԷՐ

Անցեալները տիկին Լուիզ և Լիւսի Բիօն թղթատարական ծրար մը կ'ընդունէին, զատ զատ, իրենց բնակարանն ի Փարիզ: Ասոնք Պանիրուլի գինւոյ նմուշներ էին, զորս խմեցին յիշեալ կիներն և թունաւորման նշաններ ցոյց տուին:

Հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Ժօլիի յանձնուեցաւ քննութիւն մը բանալ այս առաջման վրայ: Շատ չանցած իմացաւ թէ թունախառն գինին ղրկողը նոյն ինքն Լուիզ Բիօնի ամուսինն է, Պ. Շօքար: Փնտռեցին այս մարդն որ հեռացած էր իր բնակարանէն: Արդ, Պ. Քօշֆէր, Լոնտոն գտնուած պահուն գտաւ զանիկա: Պ. Շօքար, ծանր հիւանդութեամբ մը վարակուած, կը դարմանուէր ֆրանսական հիւանդանոցին մէջ:

Յանցաւորը նախ ուրացաւ, յետոյ խոստովանեցաւ և սա բացատրութիւնը տուաւ.

«Տիկին Լուիզ Բիօն իմ կինս է. բաժնուեցանք իրարմէ, բայց խենդի պէս սիրահար մնացի կնոջս: Իր քոյրն է որ ստիպեց զայն ամուսնաթողութիւն կատարել, չկրցայ երկար ատեն դիմանալ պաշտած մէկ կնոջմէս բաժնուած մնալու գաղափարին, նախամեծար կը համարէի զայն մեռած տեսնել: Ուզեցի նաեւ պատժել իր քոյրը զոր իբրեւ հեղինակ կը նկատեմ այս չարիքներուն:»

Շօքար Ամիէնէն ղրկած էր գինիին նմուշները՝ թոյն խառնելով անոնց մէջ:

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ԴԵՐԱՍԱՆ

Ինքնատիպ լուր մը կը հաղորդուի Փարիզեան թերթի մը կողմէ.

«Այս պահուս Լոնտոնի Տրըրի-Լէյն թատրոնին մէջ կը ներկայացուի մեծ թատերախաղ մը որուն երկրորդ արարուածն Ափրիկէի մէջ տեղի կունենայ: Գլխաւոր դերակատարն ոսկեհանքի տէր մ'է քանիցս միլիոնատէր: Տրըրի-Լէյնի տնօրէնն եզական մտածում մը ունեցեր է՝ այս խաղին ներկայացման համար. խնդրեր է ճշմարիտ միլիոնատէրէ մը՝ հանքատիրոջ դերը կատարել և բաւական արտակարգ մէկը գտեր է այս առաջարկն ընդունող, անանկ որ ամեն գիշեր շատեր ետ կը դառնան յիշեալ թատրոնէն տեղ չգտնելով: Պ. Զօլա պիտի հրճուի. իրապաշտական թատրոնին արշալոյսն է այսօր կը ծագի յԱնգլիա:»

ՀԱՒԿԻԹ ՊԱՀԵԼ

Հաւկիթն երկար ատեն պահելու եղանակներուն մէջ ամենէն պարզն և ապահով միջոցն է հաւկիթը ձգել կրաջուրի մէջ: Սակայն ասիկա անպատեհութիւն մը ունի. ժամանակ մը ետքը կրաջուրը ներքնամղուելով կը մանէ կեղեւէն ներս և համն հաւկիթին կուտայ: Ասկից ալ դէր միջոց մը կայ. կրաջուրին թանձրութիւնն աւելցնելու համար կերակրի աղ խառնելու է անոր: Այս կերպով հաւկիթները, վեց ամիս ետքը, նոր ածուած հաւկիթի չափ թարմ ու համով կը մնան:

ACTIONS MINES D'OR
SUD—AFRICAINES
ՈՍԿԵՀԱՆՔԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ
ՀԱՐԱՒ—ԱՓՐԻԿԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴՐԱՄԱՏԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԵԱՆՑ

Գլխաւոր արժեթուղթերուն պարունակները յաճախորդներուն տրամադրութեան տակն են.

Ա. ՏԱՐՐԱ, Քամպիօյի միջնորդ, Կ. Պոլիս: 429

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 5,17 Դեկտ. 1895

Անուանակ. եւ Վճարեալ		Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100			Տնտ. Սէրի A 1%	59	20
100			» » B	32	10
100		1881	» » C	31	30
100			» » D գոցուած	21	06
100			բացուած	21	08
100			միջօրէ	21	05
100			Ռում. եկղ. գոցուած	97	—
Ֆր. 500		1870	բացուած	96	—
			միջօրէ	96	—
Անկ.	Վճր.				
20	10	1890	Թամաքիէ 4%	—	—
22	11	1869	Բրէտի ժէն. Օթ.	9	39
10	5	1872	Սօս. Օթ. ազ Շ. Լ. Վ.	5	37
140	140	1878	Լաւրիոնթ	45	—
500	300	1889	Անատոլուի (Բժմ. 5%	605	—
500	500		Երկաթուղիք (Պրթ.	245	—
20	8	1882	Թռամուէյ (Բժմ. 5%	9	10
500	500		(Պրթ.	498	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	17	—
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6%	—	—
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովգրն. Ընկ.	5	85
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	450	—

ՓՈՒԼԱՆՑ (Բրիմ) ՕԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 ճատք	—	—
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	—	—
Ռէբրօ	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	1	32½

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	20
Փարիզ »	Ֆր.	22	85
Վիէննա 3 օրուան	Ֆիօր.	10	87½
Պերլին չէք	Մարք.	18	45

ՓՈՒԼԱՆՑ ՍԻՊԱՀՈՒՆԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 ճատք Ֆր.	3	50
1 ամսուան համար »	6	50
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄԱՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.ին	110	07
20 ֆրանքնոց	87	18
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Ռուբլի	51	10
Բուալ Մէճիտիյէ	9	49
Մէճիտիյէ	108	17
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	99	20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 16 Դեկտ.			
Քոնսոլիտա Օսմ. B կնիք.	Ֆր.	— —	—
» » C »	»	— —	—
D (Բացուած	»	— —	—
D (Դոցուած	»	19	15
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	98	1/8
Բրիօրիթէ	»	447	—
Մաքսային Պարտաթուղթ	»	460	—
Տամանիյէ	»	373	50
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	406	35
Բանք Օթոման (անուանկն.)	»	555	25
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	100	55
» » 3½%	»	— —	—
» Իտալական	»	86	17
Քրէտի Լիոնէ	»	— —	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	— —	—
Քոնթուառ տ'Էսքոնթ	»	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	— —	—
Եգիպտական Միացեալ	»	512	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	215
ՎԻԷՆՆԱ 16 Դեկտ.			
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆիօրին	52	50
Օսմ. Ռէժի	»	187	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես		120	90
» Փարիզի	»	— —	—
ԼՈՆՏՈՆ 16 Դեկտ.			
Քոնսոլիտա Օսմանեան A	Օ. Ո.	59	—
» » B	»	28	—
» » C	»	— —	—
D (Բացուած	»	— —	—
D (Դոցուած	»	18	87
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երաշխաւորեալ.		— —	—
» » 1894 3½% (Եգպ. Հրկ.ով		— —	—
Բանք Օթոման (վճարեալ)	»	11	87
Այտընի Երկաթուղի	»	11	50
Միացեալ Եգիպտական	»	101	25
[illegible]	»	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	105	75
Պուլկար. Փոխառ. 6%	»	85	—
» » Նոր 6%	»	— —	—
Ռանթ Հելլենական 5% 1881	»	29	50
» » 5% 1884	»	29	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	375
ՊԵՐԼԻՆ 16 Դեկտ.			
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մաքս.		— —	—
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	— —	—
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ.	»	— —	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		— —	—
» Փարիզի » 3 ամիս		— —	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի		— —	—

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Է 1852 ԻՆ
ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Յ'ԱՆԳԼԻԱ
Lancashire Insurance Buildings -
Exchange Street Manchester
Դրամագլուխ 3,000,000 անգլ. ոսկի
Պահեստի գումար 1,372,875 »

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնք, ամեն տեսակ քարուկիր ու փայտաշէն կալուածներու վրայ, կահերու և ապրանքներու վրայ և այլն, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ու սակերով:

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը յոյժ բարձր ստորաճանով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զորս կրնան փափագիլ կեանքերնին ապահովագրել ուզողները, ամբողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով:

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներուն, (Bond Sellar & Cie.) Պոնտ Սելլէր և Ընկ. Բիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա: 427

ՏՕՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
(Հաստատեալ յամին 1853)

Նորաձեւ գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անզգայ վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ: Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն, (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով: «Մկոռքիմ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ ծծկերուցիչ դեղերու, եւ նորահնար արգանակու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն:

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանըգ զարեքլըտան վրայի յարկը ճիշդ Զապուլոնեանց դէմը).

Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Խոբեօզլի փողոց ամեն օր:

Յ. Գ. Հետեւելու համար Եւրոպայի եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբուժարաններու՝ ժամերնիս կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղիին: 410

ՏՕՔԹ. ՀՐԱՆՏ Պ. ՄԱԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ԲԵՐԱ Կալաթա-Սարայ Թատրոնի փողոց թիւ 1

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Տօքթ. Հարմանտեան կը ծանուցանէ թէ ջերմամիզութիւնը չորս-հինգ օրուան մէջ եւ առանց ցաւ զգացնել տալու կը դարմանէ նոր դրութեամբ մը: Կասկածողներ կրնան վարձքը վճարել՝ բոլորովին աղէկնալէ յետոյ: Իրեն դիմողները կը դարմանէ Ղալաթիա, Սանտըքճըլար, Դարագուլ Օթէլին դէմ 97 թիւ լամպաճիի խանութին վրայի սենեակը՝ ամեն օր ժամ 4 էն 10ը (Ը. Թ.) 5—30

Տղայոց անունք.—Փոսֆաթին Ֆալիէռ:

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ
«[illegible]»
Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

32 Վալիտէ փողոց. Օսմ. Պանքայի դէմ. 32
Ընտիր ապրանք, ուղիղ կշիռ, չափաւոր գիներ
Վճարմանց դիւրութիւն

Յանձնարարութիւնք առանց ծախքի կը ղրկուին մինչեւ տուն: 333

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1880
Կ. ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ
MARQUE DEPOSÉE
Կ. ՊՈԼԻՍ, Հէլվա Պէյ Խանի թիւ 10
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ
Օսմանեան գլխաւոր քաղաքաց մէջ
ՉԻՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ, ՍԷՅԼԱՆԻ, ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԵՐ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում
Տեսակի, չափի եւ գինի մասին կատարեալ ուղղամտութիւն

Զգուշանալ մրմարքային կեղծերէն

ՄՕՍ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Թէլօս շոգենաւ նաւապետ Օրէլ, Լիվրբուլէն առատ հասաւ ընդհանուր վաճառքով:

CUNARD ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Թրէնիտատ շոգենաւ, նաւապետ Սթեֆէնսըն Լիվրբուլէն պիտի գայ ընդհանուր վաճառքով դէպ ի ամսոյս 26:

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիէ էյլիաէ անպարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվզի միւնագասայա գօնուլմըշ օլան 2,500 ղըրուշ բէչի մարգալը սիյահ մաղարա լբիկլինէն պէհէր ղըրուշը 77 գրշ. ա օլարագ Թալիպի էնտէէսինաէ օլուպ քիանունը էվվէլին 6ընճը չարշէնպէ կիւնինէ գատար տալիպ միւնագասասը իճրա օլունաճաղընտան Ֆիի մէզպուրըն Թէնզիլի իլէ իթդիա Թալիպ օլանլարը մազամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 23 2—3

Ալաֆրանգա նալըն խվէճ Թիմուրը գանթարը ճէտվէլ 89 պէհէր գանթարը ճէտէփ 125 գրշ., օն գըրթ նումունէ վէճ իլէ պիրինճի մըլըրգ Թիմուր գանթարը ճէտէփ 60 պէհէր 135 գրշ., փաստ վէ Թէրմէնին պոզը Թարանմըը քէնտիրինէն էէրլի իյմալը գաթրանը հալաթ գըէյէ ճէտվէ 3750 պէհէր գըէյէ ճէտվէ 6 գրշ.

Նիզամիէ մուհթաջ Ֆապրիգասը իլէ Սարաճխանէ անպարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվզի միւնագասայա գօնուլմըշ օլան պալաթէ մուհարրէր 3 գալէմ Թիմուր վէ հալաթ Ֆիյաթը մուրագգամլարը իլէ Թալիպի էնտէէսինաէ օլուպ քիանունը էվվէլին 7ինճի բէնճշէնպէ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունաճաղընտան Ֆիի մէզպուրը Թէնզիլի իլէ իթդիա Թալիպ օլանլարըն մազամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 24 2—3

Թարապլուսը Ղարպ վէ Պէնղազի թալունան Ճիւնուտը Ճէնապ Միւլքիքեանին իտարէսի իչուն միւպայեասընա լիւզում կէօրիւլէն 186,000 գըէ Մըըր բիրինճինին իթասընա Թալիպ օլանլարըն մազամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 25 2—3

Տէօբմէտէն մամուլ չանթա Թագըմը ատէտ 20,000 իլա 40,000, պէհէր Թագըմը 4 գըշ. 28 փարա: Տէօբմէտէն մամուլ բալասգա Թագըմը ատէտ 20,000 իլա 40,000 պէհէր Թագըմը 2 գըշ. 23 փարա: Տէօբմէտէն մամուլ Թօպրա Թագըմը ատէտ 20,000 իլա 40,000, պէհէր Թագըմը 1 գըշ. 19 փարա:

Նիզամիէ Սարրաճխանէ անպարը իչուն միւպայեա օլունաճագը իլան խուլմըշ օլան պալաթէ մուհարրէր 3 գալէմ տէօբմէ Թագըմը Ֆիյաթը մէվզուէլէրի իլէ Թալիպի էնտէէսինաէ Թէգարրուր իտէրէք գարարը գաթիսի վիրիլմըշ օլտուղընտան քիանունը էվվէլին 6ընճը չարշէնպէ կիւնինէ գատար Ֆիյաթը մէզքիւրէտէն 100տէ 5 Թէնզիլաթ իճրասընա Թալիպ օլանլարըն մազամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 26 2—3

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՅՆ
ՈՐՈՇ ԳԻՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՅՆ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ
ԱՅՐԵՐՈՒ, ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
ՁՄՐԱՆ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ
ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԶԳԵՍՏՆԵՐ ԿՈՒԳԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿ
ԱՅՐԵՐՈՒ, ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ ԻՆՉՊԷՍ ՆԱԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐՈՒ
ԱՆՍԱՀՄԱՆ ԱՅԼԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԳՈՐԱԶԱՆՑ ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ, ՁԵՒ ԵՒ ՆԿԱՐ ՎԱՅԵԼՉ
ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ
Վաճառումնք ՈՐՈՇ ԳՆՈՎ ընդարձակ վաճառատանց մէջ
Ի ՂԱԼԱԹԻԱ
Քարաքէօյ, 20, Մեծ Մթերանոց Գորսաի եւ Եէնի-Ճամի փողոց եւ Թիւնէլի մօտ
ՊՈԼԻՍ
Նոր շէնքին մէջ, Մեծ փողոց Պահճէ-քափու, Կամուրջին մօտ.
ՈՐՈՇ ԳԻՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՅՆ

GEBRÜDER BOMONTI
ՊՈՄՈՆԴԻ ԵՂԲԱՐՑ
ԳԱՐԵՋՈՒՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՖԷՐԻ ԳԻՒՂ
ԿԱՐՏԱԴՐԷ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՋՈՒՏ ԳԱՐԵՋՈՒՐ
ՏԱԿԱՌՈՎ ԵՒ ՇԻՇՈՎ ԸՍՏ ԲԱՒԱՐԻՈՅ ԴՐՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ԱՌԱՆՑ ԱՍԻՏ ՍԱԼԻՍԻԼԻՔԻ
Գործարանն Եւրոպական վերջին դրութեամբ կազմուած է:

ԹԷՅ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԹԷՅԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐԵՂԻՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ
1888
Ս. ԱԼԷՄԵԱՆ ԵՒ Գ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, ԲԱԶՄԻՉ ՓՈՂՈՑ 49, 52

ԹԷՅԻ Թիւ 52 Վաճառատան մէջ կը ծախուի Չինաստանի, Ճաւայի, Սէյլանի, Հնդկաստանի ընտիր թէյ, մեծ եւ փոքր քանակութեամբ:

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ Թիւ 49 Վաճառատան մէջ կը ծախուին Եւրոպական բազմատեսակ եւ ընտիր ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ, պիսքիթ, շոքոլա, եւ անուշ քմայլիկներէն իրարը եւ այլն:

438 Վաճառք առատ. Դրամով կատարեալ. Յանձնարարութիւն արագ. 24-60

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՇ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11 671,018
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 2,906,678

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,444 600
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 1,105,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամարկղներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 19 և 22 ^ը սենեակներն, առ ԳԻՒՆԻՍ Ե. ՍԷՐՈԲԵԱՆ Գործակալ [illegible] վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1829

1828
L'UNION
DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ, պահեստի դրամ և գանձելի ապահովագրինք	Ֆրանք	93 ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	»	16 ½ »
Ընկերութեան հիմնարկութենէն մինչև ցարդ վճարեալ վնասներ	»	194 »
1894 տարւոյն վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	15 ՄԻԼԻԱՐ

Ընկերութիւնը շահաւէտ և դիւրամատչելի պայմաններով թէ՛ ի Պոլիս և թէ՛ ի գաւառս կ'ապահովագրէ հրդեհի արկածից դէմ ամէն տեսակ վաճառք և վաճառատուններ, նոյնպէս գործարաններ և բնակութեան տուներ, կարասիներ, և ասոնց նմանօրինակ զանազան շէնքեր և ապրանքներ.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Մ. ՇԱՐԼ ՄԱԼԷ. Մալէ եղբարց դրամատունէն դրամատէր, Լիօնի երկաթուղւոյ ընկերութեան պատուոյ նախագահ, Օսմ. Կայս. դրամատան և Բէժիք ընկերութեան նախագահ. Նախագահ։
Մ. ԱՏՕԼՖ ՎԷՐՆ. Վէրն և Ընկ. դրամատունէն, դրամատէր, Պանք տը Ֆրանսի վարիչ, Հիւսիսային երկաթուղւոյ Ընկերութեան, և Օսմ. Կայս. դրամատան վարչական խորհրդոյ անդամ. Փոխնախագահ։
Մ. Մ. ՕՏԷՆԻՏ. Մ. Տէրվիէ, Գ. Ժէման, Ժ. Մարքւաս, Ա. Միրապօ, Ա. Բուրնէյօրն. Անդամք Վարչական Խորհրդոյ։
Մ. ՇԱՐԼ ՌՕՊԷՐ. Տնօրէն հրդեհի ճիւղին։
Մ. ԱԼՊԷՐ ՖՕՌ. » կենաց ճիւղին։
Մ. ՍԻՄՈՆ ԳԱՑՍԷՐԼԵԱՆ. Մասնաւոր Տնօրէն ի Կ. Պոլիս.
Ղալաթիա, Գարաքէօյ Եէնի-Խան։
Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ։

1828
L'UNION
DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	Ֆրանք	127 ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	»	15 ½ »
Ընկերութեան հիմնարկութենէն հետէ մինչև ցարդ վճարեալ վնասներ	»	72 »
1894 ի վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	258 »

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

1. Ուղղակի ի դէպ մահու վճարելի ապահովագրութիւն	Vie entiere
2. Խառն ապահովագրութիւն	Assurance mixte
3. Ժամանակաւոր ապահովագրութիւն	» à terme fixe

4. Զօմպինէ (Combinée) կոչուած ապահովագրութեան տեսակը որ մի միայն 20 և 25 տարիներու համար տեղի կ'ունենայ. ապահովագրութիւնը կատարուած օրէն ապահովագրեալ գումարին համեմատութեամբ Ընկերութիւնը իւր դաշնագրին միջոցաւ (police d'assurance) առորագրութեան ներքեւ, շահաբաժինները կ'երաշխաւորէ, որով դաշնագրին լրացեալ պայմանաժամուն թէ ապահովագրեալ գումարը կը վճարէ և թէ երաշխաւորութեան ներքեւ առնուած և առաջուց որոշուած շահաբաժինները։

Իւնիօն Ընկերութեան 127 միլիոն դրամագլուխը և պահեստի դրամը, ապահովագրած 258 միլիոն Ֆրանքի գումարին համեմատութեամբ 50 առ %ը երաշխաւորուած ըլլալը ակներեւ է։

Թուրքիոյ Գլխաւոր քաղաքաց մէջ փոխ գործակալութեանց համար, պատուաւոր երաշխաւորութեամբ բարոյականի տէր անձինք կը փնտռուին։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ԵՒ ՇԱՀՈՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ
771,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա
Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ՛ Իթալիէն. 1,3, իր Լը Բէյթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845ին հիմնուելէն ի վեր

Ապահովագրեալներու վճարուած	955,000000
1893ի արդիւնք	
Ապահովագրեալներու վճարուած	78,000000
Հասոյթ	175,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 1 Միլիառ	160,000000
1894 յունուար 1	
Ա անդք եւ անշարժ կալ. յԵւրոպա	30,000000
Ցանկեալ դրամագլուխ	88,000000
Արդի ապահովագրութիւնք 4 Միլիառ	37,000000

Տիեզերական ապահովագիր
Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագիներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։
Պայմանագրութեան նոր եղանակ
Ընկերութեան կողմանէ ԱՆՄԵՐԺԵԼԻ՝ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալէն պէտ։ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
188 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վայվոտա փողոց, Վիթալիս խան, Ղալաթիա

ԴԻՒՐԱՑՈՒՑԻՉ
[illegible]
GUARANA
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, Թիւ 8 և դեղարանները A.

ՆՈՐ ՈՒՂԵՑՈՅՑ

ՄԵՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի և Թեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթուդարձին հանդիպելով ի Հավր)։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիայէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սեպտ. 21էն, դէպ ի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, սեպ. 28էն սկսեալ, դէպ ի Քալամաթա, (փոփոխակի Քաթաքօլօ) Սիրա, Սէլանիկ, Տէտէ-Աղաճ, փոփոխակի Քավալա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ ի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առտուան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալա), հօկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոսէն, հօկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնըհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հօկտ. 11էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Հօկտ. 3էն սկսեալ, [illegible] իրիկուան ժամ 4ին, ամեն [illegible] Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր ([illegible] փոխադրութեան) Վաթի, [illegible], փոփոխակի [illegible], Պէյրութ, Լարնաքա, [illegible], Լաթաքիա, Թրիպոլի, [illegible], Աղեքսանտրիա, Մարսիլիա՝ [illegible], Պէրօ դէպ ի Եաֆա եւ Պօր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հօկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնըհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ ի Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 425

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԿՐԾՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ
ՍԻՐՕ Տ'ԻՓՕՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿԵՐ. դեղագործ
SIROP D'HYPOPHOSPHITE DE CHAUX
DE GRIMAULT & Cie

Բոլոր բժշկաց կողմէ յանձնարարուած է և կատարելապէս կը բուժէ ցնցուղի և Թոքի հիւանդութիւնները. Նոյնպէս հարբուխները, ցնցղատապերը ևն. Թոքախտաւորներու Թոքերուն այտուցները կ'սպիացնէ և կը վանէ յարատեւ հազերն, որք հիւանդներուն յուսահատութիւն կը պատճառեն։ Իր ազդեցութեամբ գիշերային քրտինքները կը դադրին, ախորժակը կ'աւելնայ և հիւանդը շուտով կ'առողջանայ։
ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանաց մէջ

ԱՅՍ ՊԻՍԻՔԼԷԹԸ ՄԻԱՅՆ ԳՆԵՑԷՔ

որ շինուած է հռչակաւոր ՍԹԷՅՌ զինագործարանին կողմէ։ ՍՈՒԻՖ պիսիքլէթը ամենէն ծանօթն ու հռչակաւորն է։ Հաստատուն, վայելուչ, արագ, անմրցելի 1895ի Նմոյշարանին մէջ առաջին մրցանակը շահած է։ Կը ծախուի Նիքիթից էրպէնի քով, Պոլիս Զաղէ Քաբու Թիւ 2 եւ Ղալաթիա Մահմուտիյէ փողոց Թիւ 22 ու 31։

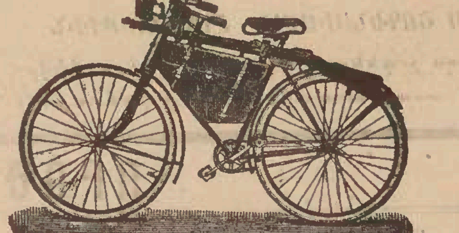

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալն է Սարաֆօղլու տունը՝ Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, Բ. յարկ։ 366 63-80

مهپاره
MEHPARÉ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԷՀՊԱՐԷ

Բան մի՛ գնէք առանց այցելելու Մէհպարէ վաճառատունը, ՂԱԼԱԹԻԱ, ՍԱՆՏԸՔՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 166, ԳԱՐԱՆԼԸՂ ՖՐՈՒՆԻ ԴԻՄԱՑ։

Եղանակիս համար նիւթերու ահագին մթերք եկաւ։ Երբեք վաճառատուն մը այսքան մեծ զոհողութիւններ յանձն չէ առած իր աժանութեան համբաւը պահելու համար որքա՛ն Մէհպարէ վաճառատունը։ Արգոյ հասարակութեան աւելի կատարեալ գաղափար մը տալու համար քանի մը նիւթերու գինները կը նշանակուին՝

		Ղրշ.
1	Կտոր բուրդէ անջրավարտիք կէկէռ սիպղէմ	12 ½
1	» » »	12 ½
2	Ֆիլտիքօս ֆանէլա գծաւոր կամ գորշ	12 ½
3	Զոյգ գուլպայ ճերմակ կամ գորշ բրդէ	12 ½
6	» » բամպակէ գծաւոր կամ սեւ	12 ½
2	» » անգլիական բրդէ	12 ½
4	» » բամբակէ գծաւոր կամ սեւ	12 ½
1	Կտոր ֆիշիւ զուտ բրդէ	12 ½
1	» բրդէ վզաւակ	12 ½
1	» երիկ մարդու ճերմակ շապիկ կամ ֆանէլա ճենդմէն	12 ½
3	Կտոր փոքր շապիկ կտաւէ օձիքով	12 ½
4	Զոյգ կտաւ թեւնոց	12 ½
6	» » օձիք	12 ½
1	Կտոր երիկ մարդու կամ կնոջ անջրավարտիք բուրուզէ կամ քօթոն	12 ½
1	Կտոր Շապիկ կնոջ համար	12 ½
12	» ճերմակ կամ գունաւոր Թաշկինակ	12 ½
6	» անձեռոց կտաւէ եւ Թանձր	12 ½
1	» գունաւոր կտաւէ սփռոց 6 հոգինոց	12 ½
1	» ճերմակ սփռոց վեց հոգինոց	10
12	Թէյի անձեռոց	10
1	Լիդրա O տը Քոլոնիա Ժիւլ Եղբարք	12 ½
1	Տուփ բարֆիւմըրի	12 ½

Որսի բաճկոնակ զուտ բրդէ, կնոջ յարէդ բրդէ, ճաբոնի մետաքսէ Թաշկինակ, փողկապ վերջին նորաձեւութիւն. ժամացոյց ամերիկեան դրութեամբ, անկողնի ծածկոց զուտ բրդէ շամ մետաքսէ, եւ ուրիշ շատ նիւթեր։ Մէհպարէ վաճառատունը կը ծախէ անձրեւի համար անցիկ վերարկուներ չափազանց աժան գներով.

NECTAR
نكتار
ՆԵԿՏԱՐ
ΝΕΚΤΑΡ
ՄԱՐՏԻՆ ՇԻՐԻՆԵԱՆ
ԵՐՍԵՔ
VIEUX COGNAC
ՈՐԲԱՆՈՑ
ΠΑΛΑΙΟΝ ΚΟΝΙΑΚ
ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Ի ՆՊԱՍՏ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ

Սոյն ՆԵԿՏԱՐ անունով Գոնեագը, որ զուտ խաղողէ պատրաստուած ըլլալով իր տեսակին մէջ այժմ պատուական ըմպելի մ'է, ապահովապէս կ'արհամարհէ մրցումներն այն օտար Գոնեագներուն, որոնք վերջին ժամանակներս ողողեցին հրապարակը։ Այս ըմպելի ծանօթ մասնագէտներու եւ բժիշկներու կողմէ քննուելով հաստատուած է թէ՛ քնաւ որ եւ է օտար տարր չպարունակեր առողջութեան վնասող, ընդհակառակը կրնայ ի հարկին հիւանդներու ալ տրուիլ իբր կազդուրիչ ըմպելի։

Սոյն պատուական Գոնեագ իր բաղադրութեան մասին ամեն ապահովութիւն ընծայելէ զատ, կոչուած է նաեւ նպաստի դիւրագոյն միջոց մը հանդիսանալու մեր բարեսէր հասարակութեան ձեռքը, Բարեգործական Հաստատութեան մը՝ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ համար։ Ո՛վ որ գնէ շիշ մը սոյն Գոնեագէն նպաստած պիտի ըլլայ մեր այն անտէրունչ որբերուն։ Այս իսկ ամենէն պարտաւորիչ [illegible], որով ամեն Հայ [illegible] յիշեալ ըմպելիի [illegible] 2 [illegible] ծախողներու։ Այսչափ յանձնարարութիւն՝ կը բաւէ համոզելու համար մեր բարեսէր հասարակութիւնը, որ ՆԵԿՏԱՐին գործածութեամբ թէ՛ անխառն ըմպելի մը վայելած պիտի ըլլայ եւ թէ՛ անուղղակի կերպով պիտի նպաստէ մեր բարեգործական մէկ Հաստատութեան։

Կեդրոնատեղին Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ Թիւ 10, 14, 16 եւ Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ Խան Թիւ՝ 57, 58 Մալաքեան Էֆ. Շիրինեանի վաճառատուները։ 145 12—50

ՖՐԱՆՑ ԹԱՄ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՒՉ Վ. ՍՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ
13, — Բէյօ., Բաստօն տիւ Թիւնէլ, — 13

Մեքրանոց վառարաններու, շըմինէներու, լոգարաններու եւ խոհարաններու՝ երկաթէ, ֆայանսէ եւ անկէզ աղիւսէ.
Գերազանց տեսակէ նիւթեր երաշխաւորուած եւ չափաւոր գիներով։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻՈՒԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵԻՒՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց զմելիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճօզեֆ Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ ծեսեւեալ մենաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ուստի այդ զմելիներու կեղծիք կը ընեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կորսնեն։

*D

Ճօզեֆ Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծիքէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել զմելիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գծուած մարքային ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարանն 1700 տարւոյն ապրիլ 26 ին հաստատուած է։

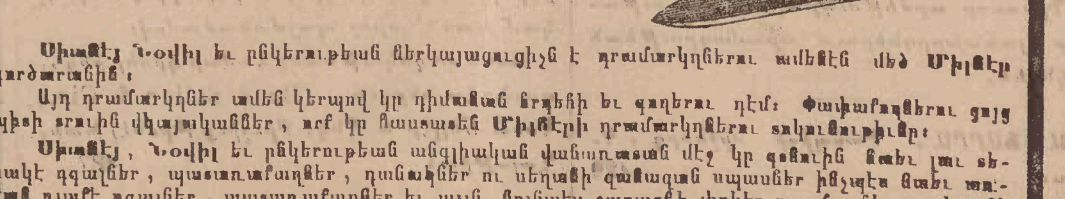

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլնէր գործարանին։

Այդ դրամարկղները ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փաստաթղթերու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն Միլնէրի դրամարկղներու անկոտրութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ ամեն բլաքէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի լամպարներ, սրահներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու ծովային զինուորական յատուկ կահեր, Բարիզի մեքենաներ եւ այլն։

Հետեւեալ տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին համեմատաբար կերպով եւ շուտ։ Թր.

L'ANCRE ԼԱՆՔՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ

1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 95 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ
206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիշի, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօէոս, դեր-նախագահ
» Ժօզէֆ Հօէոս, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական
» Բօլտին Նաքօ » » »
Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն
Թէօտօր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ - Ինկէնհայմ

Կառավարական Կոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
Գլխ. Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ Կ. Պոլիս, Գոճամանօղլու խան Թիւ 7,
302

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

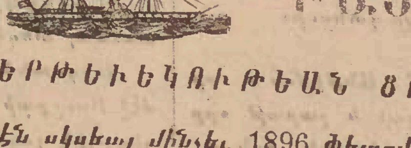

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1895 Նոյեմբեր 1էն սկսեալ մինչեւ 1896 Փետրուար 2

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն Կամուրջէ մեկնող շոգենաւուց երթեւեկութիւն

Ժ.	Վ.		Թ.
2	05	ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. ենր. Պօյճ. Ր.Հս.շոգ.ին կը հաղորդակցի(*)	38
2	45	ենմ.Մզպ. Պէօյ. Թրպ. ենր.շոգ.ին հետ հաղորդակցելով Պէշ.	48
3	—	Ր.Ա.Գվ.ենմ.Մէզ.Պէօյտ.Թրպ.Պէյք. Բշպ. Չպզ.Գանլ.Ա.Հ.Գանտլ.Պէշ.Ա.Հ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի(ուրբաթները Վանք.Չէնկ.Պէյլ.Գուզկ. ալ պիտի հանդիպի)	37
3	35	ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. ենր. Սթն. Մրկ. Պօյճ.Ր.Հ. շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի) Ուրբ.ը Պէպ.Արն. Դրչ.Օրթ.Պէշք.	17
4	[illegible]	ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.ենր.Սթն.Միր. Պօյ. Ր.Հս. Պէպ. Պշր. Պէպ.ի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի ուր. օրերը Արն. Դրչ. Օրթ.	33
5	45	ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թպ.Պէյզ. ենր.Սթն. Մրկ. Պյճ. Ր.Հս.Պպ.Ար.Դրչ. Օրթ.Պշր.	32
7	15	ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ.ենր. Մրկ.Գնլճ. Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Պէպ.Արվ. Դրչ. Չնկ. Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշր.	20
8	—	Ա.Ր.Գվ. ենմ.Մէզ.Պէօյ. Թրպ. ենր. Իսթ. Մրկ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Դրչ.Օր.Պշր.	17
10	15	ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.ենր. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպ.Արն. Օրթ. Պէշկ.	34

Ենիքէօյէն Կամուրջ եկող շոգենաւ

Ժ.	Վ.		Թ.
2	—	ենր.Սթն.Մրկ.Պօյճ. Ր.Հ. Պէպ.Արն. Դրչ. Օրթ.Պշր.(*)	21
3	15	ենր.Սթն.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Դրչ.Օրթ. Պշր.	18
10	25	Պէպէքէն ուղղակի Կամուրջ, ուրբաթները Պէշիքթաշ ալ պիտի հանդիպի	43

Պէպէքէն Կամուրջ եկող շոգենաւ

Ժ.	Վ.		Թ.
2	—	Պէպ.Արն.Դրչ.Օրթ. Պշր (*)	33
2	30	Պէպ.Արն.Դրչ.Օրթ. Պշր.(*)	21
2	55	Ր.Հ. Պէպ. Արնվ. Դրչ. Օրթ. Պէշր.	20
3	45	Օրթ.էն ուղ. կամուրջ բացի Ուր.է	44
3	45	Ր. Հ.Պէպ.Արնվ.Դրչ.Օրթ.Պշր.	18
4	25	Ր.Հիս.Պպ.Արն.Դչ.Օթ.Պշր.Գպշ.ուրբ.զատ	21
5	30	Պէպ-Արնվ-Դրչ-Օրթ.Պշր- բացի ուրբաթէ	43

Անատոլեան եզերէն Կամուրջ եկող շոգենաւ

Ժ.	Վ.		Թ.
2	—	Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ-(*)	34
3	—	Պէյզ-Բշպ.Չպզ-Գանլ-Ա-Հիս- Գանտ-Օրթ- (Ա.Հ. կը հաղրդկ-) Ուրբաթները(*)Օրթ-էն զատ Վան-Չնկ-Պէյլ-Գզկ.Պէշ.	44
3	35	Պէպ-Ա.Հ.Գն.Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզ-Պշր-բացի Ուրբաթէ	32
2	45	Պէյզ-Բշպ-ենր.Գնլ.Պօյճ-Ր-Ա-Հ-Գտ- Արն-Չնկլ-Պէյզ.Օրթ-Գզկ.Գապ-	23
3	40	Գզկ. Սկտ. բացի ուրբաթէ	42
3	45	Ա.Հ Գտ.Վնք.Չնկ.Պէյլ.Գզ.Պշր-	34
3	45	Պէյզ.Բշպ.Չպզ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտ.Պշր. (Ա.Հ. շոգ-ին կը հղրդկ-) Ուր.ները Վնք. Չնկ- Պէյլ- Գզկ-Պշր- պիտի հանդիպի	37
4	15	Ա.Հ.Գնտլ.Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ- Իսկ. բացի ուրբ.է	38
5	—	Պէյզ.Բշպ.Չպզլ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտլ.Վան.պիտի հաղորդակցի. ուրբաթները Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշր. պիտի հանդիպի	41
5	35	Վնք. Չնկ. Պէյլ. Իսկ. Պշր. Ուր.ները 6ին Ա.Հս.էն Գանտիլլի	37
6	45	Պէյք-ենր-Գնլ-Մրկ.Ր.Ա.-Հս-Գնտ-Արն.Վնք, Չնկ-Պէյլ-Օրթ.Գզկ-Պշր.հինգշաբթի օրերը Օրթ.Պշր.	23
9	—	Պէօյք-Թրպ-Պէյզ.Բշպ.Չպզլ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտ. Վնք.Չնկ.Պէյլ Գզկ.Իսկ.	18
10	10	Պէյզ-ենր-Գնլ-Ա-Հս- Չնկ- Պէյլ. Պշ.	21
10	20	Ա.Հս.էն ուղ.կամուրջ ուր.օրերը 10 50ին	44
10	40	Գուզկ, Դպ. բացի Ուր.է	42
11	—	Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է	20
11	10	Վնք.էն » » » »	[illegible]

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

Ժ.	Վ.		Թ.
3	—	Պշր,Օրթ,Արն, Ր,Հ, Մրկ, ենր, Թրպ, Պէօյ, Մզպ,ենմ,	38
4	15	Գապ-Պշր-Իսկ-Գզկ-Օրթ-Պէյլ- Չնկ- Արնվ- Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ-Միրկ-ենր- Բշպ- Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ.	20
4	—	Պշր.Օրթ.Դրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ. Սթն. ենր.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ:	32
4	40	Պէշ.Օրթ.Արվ.Պէպ. ուր.ները Ա.Հ.Գանտ.	43
5	—	Գապ.Պշր.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Արնվ.Գանտ. Ա.Ր.Հս.Գնլճ,Չպլ,Բշպ,Պէյզ.ենր:	23
6	—	Գապ.Պշր.Օրթ.Դրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ. ենր. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.ենմ.[illegible]	17
7	—	Պշր.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չէնկ.Արն.Գնտ. Ր.Հս. Պօյճ.Գնլ.ենր.Թրպ.Պէօյ:	18
8	30	Պշր.Օրթ.Արնվ.Պէպ.Ր. Հիս.Միրկ.եներ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. ենէի մահալլէ	32
9	45	Պէշ.Օրթ.Դրչ.Արն.Պէպ. ենմ. գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի	43
10	05	Պշր.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Մրկ.Սթն.ենր.Թրպ. Պէօյ.Մէզ.ենմ.	39
10	55	Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Միրկ.Սթէն. ենիք. Թրպ. Պէօյք.Մէզ.ենիմ.	17
11	30	ենր.Թրպ.Պէօյ. Մէզ.ենիմ. ենր. Պէյզօզ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի	48
11	40	Պէպ.Ր.Հիս.Պօյճ.Մրկ. Սթն ենր.	21

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

Ժ.	Վ.		Թ.
10	35	Գպ.Պշր.Օր.Դրչ.Արն.Պէպ. Գնտ.Ա.Ր. Հս. Պօյճ.Գնլ.Չպզ.ենր.Բշպ.Պէյզ.բացի Ուր.է	28
11	15	Գապ.Պշր.Օթ.Դչ.Արն.Պպ.Ր.Հ. Պօյճ.ենր.	18
11	45	Պշր.Օրթ.Դրչ.Արն. Գնտ-Ա- Հս.	20
12	15	Պշր.Օրթ.Դրչ.Արնվ.Պէպէք.	34

Կամուրջէն Անատոլեան եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

Ժ.	Վ.		Թ.
2	50	Պշր- Չէն, Ա.Հիսար.	34
3	30	Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտլ-Ա-Հ .Գնլ.Չպ. Բշպ.Պէյզ.	44
3	45	Կամուրջէն ուղղակի Ր.Հ. բացի ուրբաթէ	21
3	35	Ա.Հ. բացի ուրբաթէ	38
4	50	Պէյլ-Չէնկ.Վնք. բացի ուրբաթէ	37
8	40	Պշր-Գզկ.Պէյլ-Չնկ-Գնտ-Ա.Հս.Գնլճ. Բշպ- Պէյզ.	21
9	30	Պշր.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ. Ա.Հիս ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը	44
10	15	Իս, Գուզ. բացի ուր.է	42
10	20	Պշր. Գնտ. Ա.Հս.Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Ր.Ա. Գավազներ	38
10	30	Պէշր.Պէյլ. Չէնկ. Վանք. Ուրբ.ները 15 վրկն.վերջը Գպ.Իսկ. Գզկ. Գնտ. Ա.Ր.Հս. Պօյճ.Գնլճ,ենր.Բշպ-Պէյզ.	32
10	40	Իսկտ.Գզկ. բացի ուրբաթէ)	20
11	25	Գապ.Պշր.Գզկ.Պէյլ.Չէնկ.Վնք. Գնտլ. Պէպ.բացի ուրբաթէ	33
11	20	Գապ.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Չպզ.Բշպ.Պէյ.Ուրբ. օրերը Գզկ.	44
12	—	Պէշր.Գզկ.Պէյլ.Չէնկ.Վանք.	33

(*) Այս երթեւեկութիւնք յունուար 16էն սկսելով քառորդ մը առաջ պիտի կատարուին։